

65. — NĂM THÚ HAI

Thứ sáu 22 Septembre 1933

VĂN PHONG-HOÀ

16
TRANG

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU

7
XU

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

ADMINISTRATEUR
PHẠM - HỮU - NINH

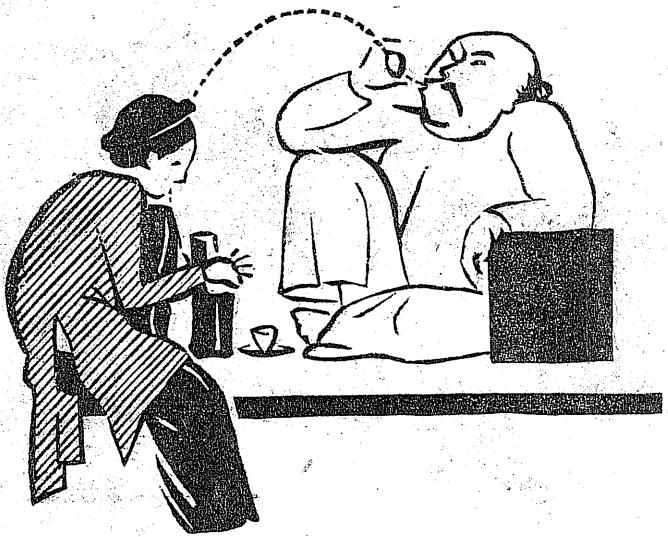
ĐỊNH HƯỚNG

VĂN

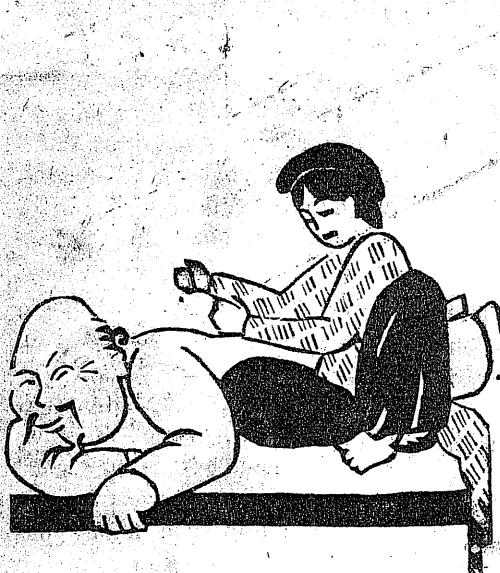
NHẬT SÁCH

MỘT CÁI THÚ...

HAI CÁI THÚ...

BA CÁI THÚ...

BỐN CÁI THÚ...

NĂM CÁI THÚ...

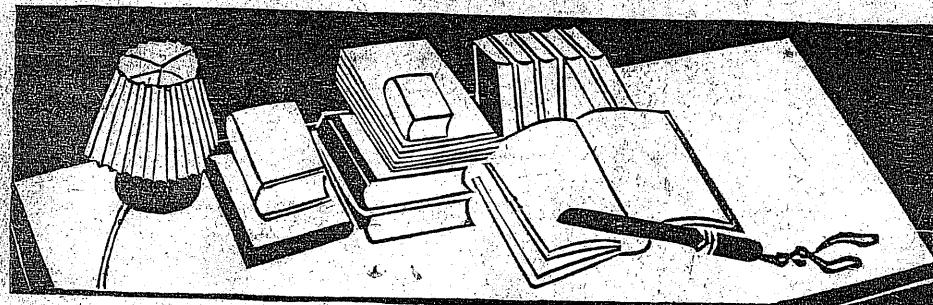

...KHÔNG BẰNG MỘT CÁI THÚ NÀY.

LÝ LUÂN

Bố — Đã bỏ mấy cái thư mà mất một giờ đồng hồ! May đi chơi đâu?
Con — Thưa thay tất cả 6 cái thư, thế là mỗi cái thư mất có 10 phút thôi a.

RÈN ĐỨC NHÂN TÀI

Người Nhật đòi Minh-trí, trước cái họa ngoại xâm, sớm biết cần phải có nhiều nhân-tài, có học-thức mới, ra cảng đáng mọi việc trong các giới, nhất là về công nghệ; vì công nghệ Nhật hồi ấy còn thua xút các cường quốc nhiều lắm.

Một mặt họ cho các thiếu-niên du-học, một mặt mở ra các xưởng chẽ-lao, nhà nước quản-trị, lấy chỗ huấn-luyện nhân tài. Những xưởng đó dần-dần được quyền tự-trị.

Theo phương-pháp khôn-khéo đó mà chỉ trong vòng 50 năm, người Nhật đã dựng nổi một nền kỹ-nghệ phát-đạt có thể cạnh-tranh được với các nước Âu, Mỹ. Phương-pháp đó là muốn nhập tịch các kỹ-nghệ cường quốc, trước hết phải có người chủ-trương, và muốn có đủ nhân tài, phải đặt ra những trường thực-hành cho bọn du-học trở về, nên hậu mới có thể luyện được nhiều người có thực tài vậy.

Bắt cứ ta chuyên về nghề nào, một sự học trong sách thôi chưa đủ làm cho ta trở nên một người giỏi, một người lành nghề. Việc đòi uyển-chuyển phiền-phúc, sách không thể nói đến được cho hết, sách có ích cho ta họa chặng chí ở chỗ dạy ta biết cách làm việc, còn như biết dùng sự học ấy một cách thích đáng trong trường thực tế, tất phải là người có kinh nghiệm lịch duyệt nheiue.

Học mà có hành thi sự học càng ngày càng tinh vi, tài năng mới phát triển hết được, trái lại người có học mà không có dịp dùng đến sự học đó, thời có học hẳn cũng như không, không những thế, học-thức ấy cũng lù-lò mai một đi.

Thiếu-niên ta đương ở vào cảnh hưng-dâng thương-tâm: một là sự học sai đường, muốn dùng vào việc đòi cũng không thể được, hai là có

học-thức hẵn-hoi, nếu được dùng tôt cũng có thể thi thố nọ kia, nhưng khổn-nỗi, không có nơi thực-hành cho thỏa đáng, thành-thứ người có thực tài vẫn còn hiềm-lầm.

Muốn đương đầu với thời buổi mới, phải có một nền học mới, ta vẫn biết lầm, ta thưa hiểu biết như người Nhật vậy.

Ta thưa hiểu rằng, theo quan niệm ngày nay, thi bắt cứ chuyên về nghề nào, trước hết ta cũng phải làm kẻ sĩ dã, cho nên về mặt học-vấn cũng dã cố-công, đã được nhiều người khai, tỏ rằng trí thông-minh, lòng nhân-nại không đến nổi kém thua nhiều, nhưng có sao trên trường kinh-tế — là nơi đáng trú-ý hơn hết — ta chưa thấy có nhiều người xuất-sắc?

Cái cờ lớn hơn hết là người được học thi vân-tam-đủ, chỉ thiểu trường huấn-luyện và nơi thi thố tài-năng. Những cờ sở ấy như bên Nhật thì nhở có tur-bản quốc-gia mà gây dựng nên được, còn như bên ta thi biết trông mong vào đâu? Ngoài một vài người có phúc-sinh trường ở nơi giàu-có, bọn học-sinh ta — dù đã trải qua một cuộc tây-du di-nữa, — rút cục lại cũng đến kiêm việc đủ sống mà làm, dù biết việc ấy vô-vị, không súng-dâng với tài học mình, chỉ hoài-bão mình chặng-nữa, cũng phải làm.

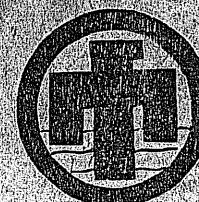
Nhân tài bỗ rợ như vậy, thì nền học có mới thực-đấy, mà cái tệ có khác nào cái tệ khoa-cử ngày xưa.

Hiện-tinh là như thế, theo ý tôi thì rất cần cho ta, một vài cơ quan lý-tài, tổ-chức hẵn-hoi, đủ tư-bản, người-mình chủ-trương, sở-dụng là đê: 1./ Chấn-hưng công-nghệ; 2./ Đào-tạo lấy nhân-tài.

Vấn-dề rất quan-hệ cho ta, vậy xin đem chát-chính cùng chư-quân.

VIỆT-YÊN

tử' nhớ...

Ông Nguyễn - Đề, ông Phạm-văn-Binh và ông Nguyễn-tiến-Lang.

Ông Đề ngẫu nhiên bỏ đất Huế về năm đời thời ở Hanoi. Trong lúc đó, ông Phạm-văn-Binh ngẫu nhiên qua chơi đất Huế, vào yết kiến ông Phạm-Quỳnh, vào bê kiến đức Bảo-Dai...

Có lẽ cũng vì sự tình cờ đó mà thiên hạ đồn ầm lên rằng ông Phạm-văn-Binh sẽ được cử lên thay ông Nguyễn-Đề... Một ngày, hai ngày, người ta đợi, ông Phạm-văn-Binh đợi...

Đợi mãi cũng không thấy tin tức gì, ông Bình thất vọng, thiên-hạ cũng thất vọng... ông Bình,... nên đồn ầm lên rằng ông Nguyễn-tiến-Lang sẽ được cất nhắc vào Kinh thay chân ông Đề, nhưng sai.

Ai sẽ thay ông Đề, ai? Cứ xét về tài-năng, ông Läng hẳn hơn ông Bình về mặt văn-buồn, nhưng ông Bình lại hơn ông Läng về mặt vō...vẽ. Một đảng ông Läng chỉ có văn, một đảng ông Bình văn vō đủ cả, ông Bình được chăng? Chưa chắc, vì ông vō thì vō thật, nhưng chỉ vō ở cán-bút, vō ông chỉ vō văn, mà về văn-chương thì văn ông đặc-mùi vō, văn ông là văn... vō.

Đánh phán, thoa son.

Bên Đức vừa đây cấm đàn bà không được mang bộ mặt đánh phán và cập mồi bôi son đến dự những cuộc biếu-tinh của đảng Q.G.X.H., lấy lẽ rằng đánh phán với thoa son là trái với lẽ tư-tưởng của người Đức và chỉ làm mất cái sắc đẹp thiên-nhiên của trời-sản-phú cho đàn bà, con gái.

Cái ông Hitler nào ra lệnh đó nếu có ở bên ta, chắc chỉ em-tân-thời-lại làm dư luận sôi-nổi một phen như độ nào

— Ra ga đi về mặt nào bác bảo dùm tôi? 51

não-niro di-ho ra Đô-son, lập-sàn-quán-phu-nữ... Ma-chi-em phản đối là phải, người ta đánh phán-thoa son cũng như người ta di giày-măng-cá, vận-quần-trắng, mặc áo-mũi, quan-khăn-san-ua-xấu-dep cung-vaò-thân-người ta, chư-có-xấu-dep-gi-cho-mặt-mũi Ông-thủ-trưởng-họ-Hit mà-ông-cảm. Nào có ai cảm-ông-deo-bô-râu-Nhà-bản-deo-băng-có-chu-thap-ngoac-dau!

Và ông thủ-trưởng-họ-Hit làm-cũng-không-đến-nơi-dền-chôn... đã-muốn-cho-phu-nữ-lúc-nào-cũng-phô-cái-vé-dep-thiên-nhiên-ra, sao-không-cảm-họ-quán-khăn, cảm-họ-mặc-áo, mặc-quần, cảm-deo-vòng-ngọc, bao-nhiêu đồ-trang-sức che-mặt-cả-vé-dep-thiên-nhiên? Nhưng nếu-thì, ông Hitler-hoa-ra-một-tin-dò-của-phai-khoa-thân-mặt!

Một-dâng-cảm-mão-váy, một-dâng-cảm-dánh-phán-thoa-son-thật-la-dưới-ánh-sáng-mặt-trời-không-có-gì-mới.

Nhưng-bây-giờ-cũng-phu-này-xưa, các-cô-muốn-mặc-váy-thì-cứ-việc-mặc-váy, muôn-di-giày-măng-cá, vận-quần-trắng, áo-lam, muôn-thoa-môi-hồng, đánh-má-phán, thì-cảm-cũng-bằng-không.

Lệnh-ông-bao-giờ-bằng-công-bà! Chỉ-em-nước-Đức-chỉ-phái-dai-biều-vào-nói-se-với-bà-Hitler-là-xong! Khốn-nhưng-ông-thủ-trưởng-họ-Hit-lại-chưa-có-vợ.

Quốc-giao-của-ông-Lò-Chum.

Ông Lò-Chum Lê-trọng-Hiệp có dâng-trong-T.N.D.B. một bài-nghi-luận đại-cà-sa-về-quốc-giao-của-nước-Nam-nhà. Sau-một-hội-bàn-bạc-vẫn-vơ-về-dạo-Phật, đạo-Lão, mà-ông-cho-là-dạo «thú-vị», sau-khi-nói-den-ông-Trần-hưng-Đạo, ông Quan-vân-Trường, bà-Liêu-Hạnh, ông-Tè-Thiên,... ông-quả-quyết-nói-rằng: quốc-giao-của-ta-là-nho-giao-vây.

Ông-bảo-nho-giao-không-phải-Không-giao. Đức-Không-Tử-chỉ-là-một-nhà-luân-lý, một-nhà-chính-tri, chư-nho-giao-mới-thật-là-tôn-giao-của-nước-ta.

Hay-nhỉ! Nho-giao-không-phải-là-Không-giao, Không-giao-không-phải-là-tôn-giao, nho-giao-lại-là-tôn-giao! Đến-cụ-bảng-Bí-nghe-thấy-lời-nói-đó-cũng-phải-cho-là-bí! Hay-là-tại-cái-óc-của-ông-Lò-Chum-bí, bí-đặc? Nếu-vậy, ông-liệu-mà-chưa-di-thôi!

Theo-ý-ông, nho-giao-là-một-tôn-giao-thuần-lý-hơn-cả, giản-dị-và-minh-bạch. Nhưng-tai-sao, vì-nhẽ-gì, nho-giao-ông-cho-là-tôn-giao, ông-không-nói, ông-không-biết,... mà-cũng-chẳng-ai-biết, vì-nó-không-phải-là-một-tôn-giao. Ông-Lò-Chum-thông-minh-thật.

TỤ-LỰC VĂN-DOÀN

SẮP RA

HỘN BUỐM MƠ TIỀN

Văn-hay! Vẽ-dep! Một-quyền-sách-quý. Bìa-vẽ-màu.

Giá 0\$40

Ai-muốn-mua-gửi-thu-trước-khi-in-xong-sẽ-gửi-theo-cách-linh-hóa-giao-ngân.

Có-in-riêng-300-số
giấy-tốt-đặc-biệt

ANNAM XUẤT-BẢN CỤC XUẤT-ẤN

...đến lón

Kết luận, ông rền rĩ thiết tha: «tự mình là tín đồ một nền quốc-giáo như thế, mà lại tự mình cho là vô tôn giáo, tự nói khoác mình là chỉ tín ngưỡng chân lý được sao? Ta mong rằng ai ai cũng nghĩ đến nền quốc-giáo của mình, cũng tự nhận mình là người trong nho giáo, rồi nhân đây mà phát huy quảng đại cái nền tôn giáo ấy cho thêm vẻ tốt tươi, thêm phần thuần tuý, thêm sức đoàn kết, thì không phải là không giúp ích cho tiến trình tổ quốc, cho văn minh thế giới một phần lớn vậy»

Bàn ngang

Người tây phương không phải chỉ vì khéo áp dụng khoa-học vào việc đời mà trở nên hùng, mạnh, họ còn có tri tự lập, muốn tự mình chống-chọi với muôn nỗi khó-khăn ở đời, đem hết tâm trí ra để thắng súc trở ngại của trời đất làm cho giá-trị con người hơn cả vạn vật.

Ta, ta cho tự lập như vậy là có ý nghĩa ngông-cuồng của bọn điên-rồ, không biết tự lượng, thân là thân kiến muối mà muốn làm chúa tể cả vũ-trụ, không chịu ý lại vào hoàn cảnh.

Ý lại, đó là cái nết hay ho có một của chung cả dân tộc Việt-nam, của riêng ông Y-ỷ Phạm-vọng-Chi.

Con ý lại vào cha mẹ đẻ: vào sông đồ bác... hùng-dũng mồ cái, nằm bến khay đèn thuốc phiện... hùng-dũng dì mây về gió như các phi công không sợ chết: vơ ý lại vào chồng... đám-dạng bôi dỗ thêm má hồng, trắng thêm mặt ngọc... đám-dạng di lè-la chấn, ca, ngồi nói xấu chị em. Ngoài xã-hội muốn lập thân, đem hết tâm-trí ra để tìm lấy «thầy» có quyền thế hòng nương lụa tẩm thân bắng thước:

Anh lý, anh xã, xin lấy chán đầy tớ để mượn oai nạt lũ dân đen, người lành-lặn, khỏe-mạnh giả ốm-yếu để ăn xin để mong lấy kiếp sống thừa, cho đến cả các ông tai to, mặt lớn dưa vào một đoàn-thể, một công-ly để vênh-vang cùng xóm mạc, đâu cũng lấy chữ ý lại làm vinh, chữ tự lập làm sỉ cả: thế mới đáng mặt ngang-tàng trượng-phu.

Phải lắm, theo ông Y-ỷ, ta cứ ý lại vào người khác, thật là một sự tiến-bộ to-tát, vì ta được hưởng lạc thú ở đời mà khỏi phải trông cậy với muôn sự khó-khăn trở ngại, ta khỏi phải làm-lụng, nghỉ-ngơi, ta... khỏi phải làm người.

TÚ-LÝ

Làm gì, mà dùng chữ to tát thế? Ông Lò Chum nên chui vào chum [mà tâm tâm niệm] niềm tin ngưỡng cái tôn giáo — nho giáo — quốc-giáo của ông, để «phát huy quảng đại» cái nền tôn giáo đó mà giúp ích cho tổ quốc nhân quan... còn suy nghĩ nên bỏ mặc người có khói óc thông thường.

Ông Vũ-dinh-Hải.

Ông Vũ-dinh-Hải khiêm tốn quá. Đăng Quảng cáo trong Phong-Hoa, ông tự giới-thiệu mình một cách nhún nhẽn, quá ông Nguyễn-công-Tiểu... Nguyễn thông tin phóng-sự báo Phô-thông, nguyên Tổng thư-ký báo Đông-phương, nguyên đại-biều khắp cõi Đông-pháp cho báo Ami du Peuple, nguyên Tông-lý kiêm chủ bút Tân-báo, nguyên Chủ-nhiệm xuất bản cục Hoa-khôi, nguyên quản-ly nhà chớp bóng và khách sạn Central, nguyên Tổng-lý chuyên môn Văn-minh hí-viện

Trời đất ơi! toàn nguyên là nguyên. Ấy là ông còn quên đây, xin nhắc: nguyên học sinh lớp năm trường sơ-dâng, nguyên học sinh lớp tư trường sơ-dâng, nguyên học sinh lớp ba trường sơ-dâng, nguyên học sinh lớp nhì trường sơ-dâng, nguyên học sinh lớp nhất trường sơ-dâng...

Nhưng sao ông chỉ nguyên... là nguyên...? Sao ông Vũ-dinh-Hải hết nghè này xoay nghè khác mà vẫn nguyên Vũ-dinh-Hải? Có lẽ vì công việc gì ông dùng tay vào cũng thành cả... nên họ không dùng đến ông nữa.

TÚ-LÝ

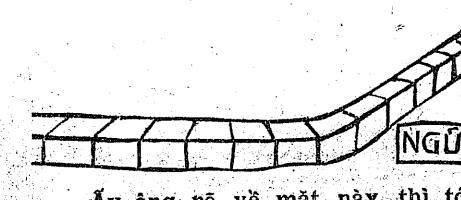
TÙ-LỤC VĂN-DOÀN
SẮP IN

VÀNG VÀ MÁU

của
NGUYỄN THẾ LŨ

Truyện bí mật
dường ràng

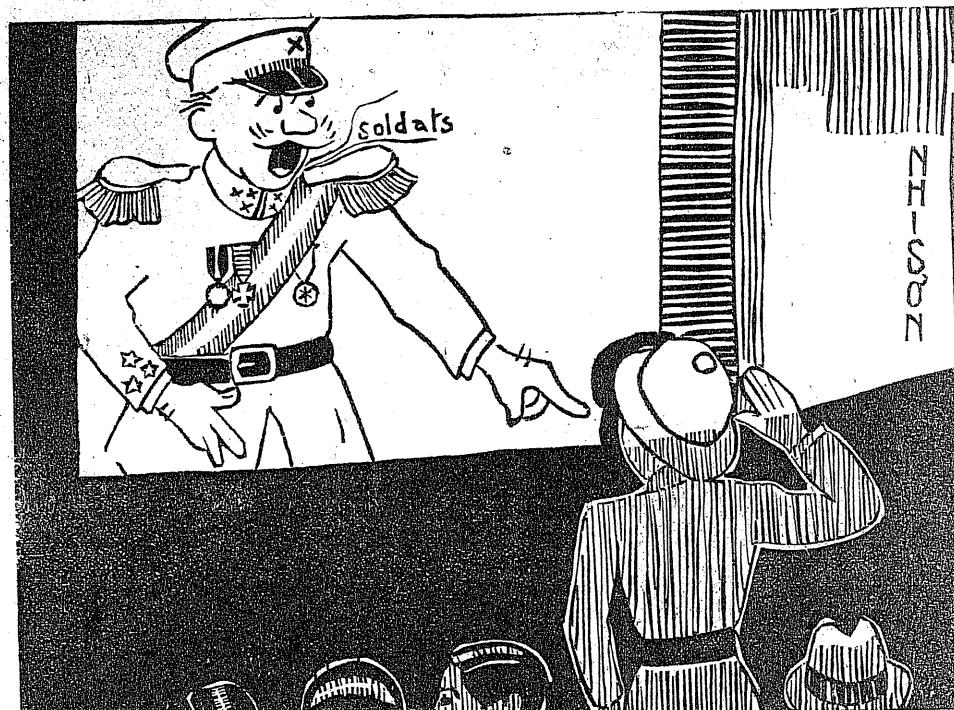
ANH XUẤT-BẢN CỤC XUẤT-BẢN

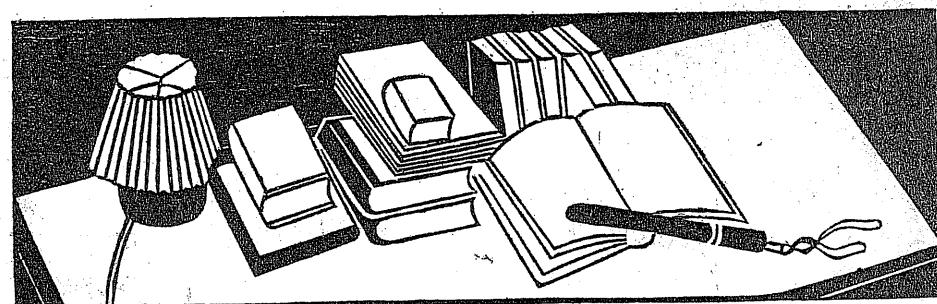
— Ấy ông rẽ về mặt này thì tối
ngay!

Tranh dù thi số 96

ĐI XEM CHỚP BÓNG NÓI

Bác quyền lê phép!

THƠ MỚI

CÙNG MẶT TRỜI

Perfice gressus meos semitis tuis.

Ps. XVI.

Cho chân ta theo vết nhà ngoại.

Người lanh-lộn trên trời rộng bao

Trên trời den nghịt vang-lừng sấm
động;Chớp nhoáng sέ mây. Rừng ầm-ỹ
rồng,

Gió điện-cuồng gọi sóng săn lên bờ.

Dưới ánh sáng mờ,

Mặc cho sét nồ.

Người trên cao, ôi mặt trời! nhạo cơn
giông tố.

Ôi mặt trời tỏ, trên cao chói-loi!

Ánh sáng rực-rỡ người chan hòa

roi,

Xuống cõi trần đầy cát bụi tối-tăm,

Ánh sáng ngàn năm.

Tưng-bừng lòng-lây,

Người lấy đầu, ôi mặt trời! bảo ta
biết mấy!Mặt trời, khi người sắp chói, sao
vàng.Lần sau tấm màn mỏng-mảnh nhẹ-
nhàng,Trăng như hòn ngọc bạc, tròn và
trong-tréo,Chìm xuống dưới làn sóng mây lạnh-
lêo.Một tia sáng vàng, như mũi tên
nhanh,

Bóng vượt trời xanh.

Trên cao vắng-vé,

Người từ từ, ôi mặt trời! tiến lên
lặng-lẽKhi trời biếc bị mây tối phủ che
Ta ôm dần, lắng-lặng lắng tai nghe.

Trăng tròn cũng có khi mờ, khi tỏ;

Lâm liệt non cao, rồi ra cũng đỡ.

Núi đá vững-vàng nhạo tuyet, và
giông,Và nhạo gió động,
Lâu ngày cũng lở.Ánh sáng người, ôi mặt trời! ngàn thu
rực-rỡ.

Mặt trời! mặt trời trói-loi! mặt trời!

Ước gì chân ta theo gốc nhà người,
Như tiếng đàn ta bay theo giông

tổ

Mặt trời sáng mà lòng ta ngưỡng
mộ,

Mà non sông, mà vũ-trụ lạy chào!

Đôi ta khác nào.

Mây bay giỗ thoảng,
Ước gì được, ôi mặt trời! như người
sáng-lặng.

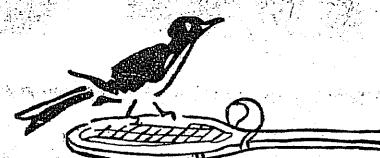
HUY-THỐNG

Tranh dù thi số 97

Đó biết là hạng người gì?

CÁC THÚ DỊCH TRONG MÃY NĂM NAY

O, nước ta, ít lâu nay, thật có nhiều các thú dịch — mà tiếc thay, lai không phải là cái bệnh dịch như bệnh đậu mùa, bệnh cúm — Những thú dịch tôi nói đây đều là những thú dịch trong tinh thần (!) cả.

1930 — dịch ten-nít. Con trai mắc chứng bệnh này thì hay cầm cái vọt rồi bất cứ lúc nào cũng nhảy nhót, múa may, gào thét như một người hóa dại. Con gái thì sinh ra lẩn-thẩn, cả ngày chỉ tim vần thơ để thêu vào bức trướng.

Chứng bệnh chung: ai ai cũng tưởng mình là Chim, Giao cǎ.

1931 — dịch bàn ma — Cái dịch này nguy hiểm hơn hết, vì phải nói truyện với người chết. Người mắc bệnh sinh ra chứng đồng bóng, nhìn só nào cũng thấy có linh hồn ma quỷ.

Còn một sự nguy hiểm nữa là làm cho các thầy bói, thầy tướng tự nhiên phải chết đói.

1932 — dịch yo-yo. Cái bệnh dịch này lan mạnh và chóng như gió thổi, mới có một vài ngày mà từ kẻ chợ đến thôn quê, từ người lớn đến người bé, ai ai cũng mắc phải.

Chứng bệnh: tay không bao giờ đê yên, hễ thấy vật gì tròn mà có giây, là lập tức kéo lên kéo xuống.

Cái kết quả của bệnh này là làm cho ai nấy đều thành ra trẻ con.

1933 — dịch mồ... báo. Bệnh dịch này hiện thời đang có, mà lan rộng ra mãi. Hễ thấy ai đi đâu cũng khoe nay ra báo, mai ra báo thì phải tránh cho xa, vì người ấy mắc bệnh rồi đấy. Nhưng đấy cũng còn là bệnh nhẹ. Bệnh nặng thì khác: lúc nào tay cũng cầm sẵn cái danh thiếp, gấp ai thì đưa. Lại hay lẩn thẩn vào các chợ, đến bên các

chợ hàng cá, hàng tôm để học tập lấy... các cách chửi nhau.

1934 — nếu lời đoán trước của tôi không nhầm, thì năm này sẽ là năm dịch.. tiều thuyết. Đến khi ấy, người thiểu niêm nào cũng tự nhiên thấy mình là văn-sĩ. Truyền sẽ xuất bản như bướm bướm. Người mắc bệnh đi đâu cũng sẽ cầm một cuốn giấy trắng, cuốn tiều thuyết tuyệt tác « sau này ».

1935 — sẽ có bệnh dịch tự - tử. Người mắc bệnh phần nhiều là các cô con gái. Người gầy mòn, mắt mờ màng, lúc nào cũng khóc. Thích nhất là vảy nước chỗ nồng. Đó là cái kết quả tự nhiên của bệnh dịch tiều thuyết.

Xét qua cái bản kê trên, ta thấy mỗi năm có một thú dịch, nhưng cũng may không có thú dịch nào lâu tới quá một năm. Bệnh chóng lan ra

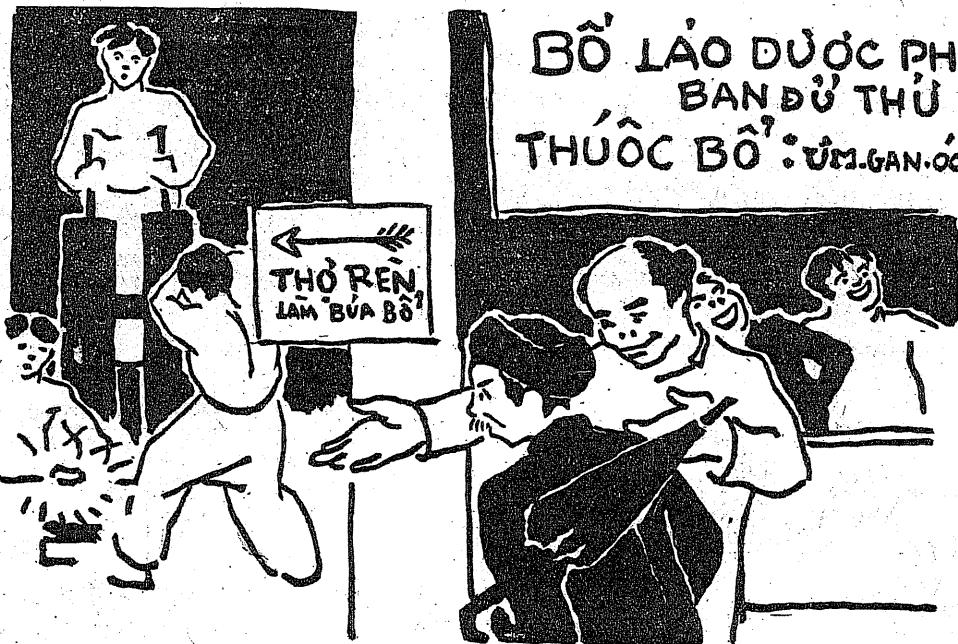
lại chóng mất, cũng như cái lòng hăng-hái nhiệt-thành của các thiếu-

nien vây.

Cái gì cũng chỉ sôi nổi được độ một độ rồi lại tịt, Ten-nít, bàn ma, yo-yo, đi bộ, đồng tử-quân — (chỉ trừ có cái đồng tử quân, đồng tử nghĩa là « cùng chết », của Phong-Hóa là không bao giờ hết thôi) Bấy giờ thì đến ra báo, hết báo lại đến tiều thuyết, hết tiều thuyết đến tự-tử, hết tự-tử lại quay về ten-nít, đi bộ. v.v...

VIỆT-SINH

BỎ LÁO DƯỚC PH BAN ĐỦ THỦ THUỐC BÔ: ƯM.GAN.ÓC

Người có bệnh — Ông bán cho thứ gì bồ óc.
Hàng thuốc — Thế thì mời ông sang hàng bên.

TÍNH RUT RÈ CỦA CHI EM PHU - NỮ

Chi em phần đông có cái tính then-thò, e-lệ. Bất kỳ phải giao-dịch, trực-tiếp với nam-giới là đỏ mặt, tia-tai, cúi đầu, che miệng. Cũng chỉ tại phong-tục đã tập hại bó buộc chi em mình theo cái tính ấy từ xưa rồi, thành ra thói quen.

Mà thật, vốn buổi ngày tho, chi em đâu có tính ấy. Chi em vẫn tự-nhiên, chất phác rồi thì những câu « nam-nữ thụ-thụ bắt thân », « khuê môn bắt xuất » đã rèn ép chi em vào một khuôn-khổ thương tâm, lúc nào cũng rut-rè, e-thẹn. Nhất là đứng trước đàn ông, chi em lại càng tỏ ra rát-rát nứa.

Chi em cần phải hiểu rằng giữa cái thời buổi nam-nữ bình-quyền thì trên trường kinh-tế, chi em ta còn phải cạnh-đua với đời; và ngoài xã-hội cả nam-giới và nữ-giới, ta còn phải chung sức để gánh vác việc quốc-gia, mà ta cũ e-lệ, sợ-hãi, thì còn làm được việc gì nứa. Bởi vậy, em mong từ nay chi em ta bỏ cái tính ấy đi, nó đã không có ý nghĩa gì mà lại có hại.....

Nếu đây không phải em dám khuyên chi em nên cười nói toang-hoang, cù-chỉ lố-lăng, khoa chán

múa tay như đàn ông.

Không. Chi em phải giữ lấy cái thiên-tinh nhu-mì, hiền-hậu, nhẹ-nhang, êm-ái. Em chỉ xin chi em phải có cái tính tự-nhiên. Đối với ai cũng như ai. Đàn ông cũng như đàn bà. Chi em cứ-chỉ đứng-đắn, nói năng phân-minh, dịu-dàng, gãy-gọn, một lòng thành-thực thì ai chả phải kính-phục mình.

Can chi mà đứng trước đàn ông là em thấy nhiều chi em bên-lên, then-thò, hỏi chào ngượng-ghẹo, ấp-ủng, có khi nói chẳng rá lời. Như vậy có phải là chi em tự hạ mình quá. Mà hè chi chi em phải làm cách như vậy, đã không đứng-đắn lại tỏ ra cái chi-độ hèn nhát. Có khác nào chi em định dù họ mà làm cách úp mồ. Đến khi họ chú ý đến, mình lại làm ra bộ then-thò, xau ho. Thật chi em không tự-nhiên tí nào.

Tóm lại, xin chi em phải tránh xa cái tính e-lệ, then-thò, nó chỉ đưa vào con đường yếu hèn, nhu-nhuợc để ngăn cản sự tiến-bộ của ta và làm mất cả phẩm-giá, tư cách phụ-nữ.

Bà N. Q.

tự NGUYỄN-THỊ HUYỀN-CHÂU

Vũ-Dinh HẢI & Eugène CONTI

DICTIONNAIRE DES LETTRÉS

COLLECTION DE S. M. BAO DAI

à l'usage des Annamites et annamitisans

Préface de RENÉ CRAYSSAC

Inscrit sur la liste des publications autorisées dans les écoles publiques franco-indigènes de l'Indochine.

Ce dictionnaire a été honoré par les souscriptions de MM. le Gouverneur général de l'Indochine, le Gouverneur de la Cochinchine, les Résidents supérieurs de l'Annam, du Cambodge, du Laos, du Tonkin et le Recteur d'Académie, Directeur de l'Instruction publique en Indochine

IMPRIMERIE D'EXTRÊME-ORIENT — ÉDITEUR

TẤT CẢ NHỮNG NGƯỜI VIỆT-NAM THÔNG-MINH

- có lòng tự-cao về nước mình
- biết lo đến tương lai
- hay lưu-tâm đến lịch-sử nước nhà

ĐỀU NÊN ĐỌC

NHỮNG THỜI-KỲ TRỌNG-DẠI CỦA NƯỚC VIỆT-NAM TRONG LÚC HỒI-XUÂN

240 trang
140 bức ảnh

50 xu

...tù cao đến thấp...

KHÁI-HƯNG VÀ BẢO-SƠN

sẽ hợp trí, gộp sức
để hiến độc-giả một truyện dài
rất cảm động :

GÁNH HÀNG HOA

sẽ bắt đầu đăng
từ số sau.

PHONG-DAO MỚI

GỬI CHO TÚ-MÔ

(Phụ-Nữ Thời-Đàm số 1)

Bạn mình đỡ tú-tài khoa « ăngnugōng »,
Bẩm dốt tay thấp-thoảng bốn mươi
năm.

Ăn ở không, ngồi mỗi lại nǎm,
Tờ muôn mỗi, con tám chưa chịu
thác !

Từ đây lần ngoài vòng thúc-phược.
Lách rừng nho, lôi bác dồn nhau đi.

Kia ngoảnh xem tú Tiển tú tiếc, tú
Mục tú miếc mà cho đến tú Khôi
tú khiec nữa lại có ra gi,

Tôi với bác há so-bì cùng bọn ấy ?
Quảng cán bút quyết ra tái vùng-vây,

Chán-chê rồi lại thấy lọt vào khuôn !
Buồn ôi cha-chả là buồn,

« Giòng nước ngược » chảy tuôn tờ
« Gió Huế » !⁽¹⁾

« Phụ-nữ Thời-đàm nay tái-thé,
Mượn « vân-hài » kề-lề nỗi chua tinh.

Chuyện đâu chuyện khéo bất bình,
Rầy xem bọn ấy, bọn mình đech

hon !

Hai thằng Tú-Mõ, Tú-Xon !

TÚ-XON

CÙNG BÁC TÚ-XON

— Muôn nghìn bác tú trên đời,
Đố ai đoán được ai người buồn
hơn ?

— Nhứt buồn là bác Tú-Xon (tout
seul ?)

Một mình thuỷ-thủi, cô-dơn trên đời,
Trong Nam lẩn-lóc chán rồi,

Lại ra ngoài Bắc lẩn hối bán vắn.

Bác ôi, tôi hỏi lẩn-thần :

« Bác phò Phụ-Nữ, đỡ-dần hai cô :

Người yêu-diệu, khách tân-nho,
Cùng nhau gìn-giữ co-dồ tay ba.

Tưởng rằng có bạn lẩn-la,
Có sao tú ấy vẫn là Tú-Xon ?

Hay nam nữ bất tương-thân,

Theo nhau đúng phép thánh-nhân
vô tình ?

Hay vì hối-nách rình rành...

Chẳng ai chơi với một mình Tú-Xon ?

Bác buồn vì nỗi cô-dơn,

Nên muốn chờn-vòn ăn cành cùng

tôi ?

TÚ-MÕ

— Không phải « con cá nó sống về nước » mà chính là « nó sống về các ông các bà »

ÔNG VÔ DANH, QUYỀN VIỆT HÁN THÔNG THOẠI VÀ KHỎI SÁNG GIẢ, TÁN TRỢ GIẢ, BỒ ĐÌNH GIẢ... TÁC GIẢ

Nguyên nhân câu truyện như thế này :

Có ba ông : ông Đỗ-văn-Đáp, ông Lê-như-Tiếp và ông Bùi-trinh-Khiêm, một hôm nghĩ ra được một ý kiến lạ : soạn ra một quyền tự-vi, in ra để cho văn giới nước nhà được thêm ba tên mới nữa.

Nghĩ vậy, các ông hì hục khảo cứu, rồi làm ra quyền Việt-Hán thông thoại tự-vi để đem bán. Ngoài bìa, các ông đề :

Khởi sáng giả : Đỗ-văn-Đáp

Tán trợ giả : Lê-như-Tiếp

Bồ đình giả : Bùi-trinh-Khiêm

Có một ông đem một quyền lai Phong-Hoa biếu, để thêm lên bìa sách một thứ giả nữa : soạn giả.

Được xem một quyền sách mà được lầm thứ giả lưu ý đến như thế, P. H. đã giới thiệu sách đó cho một thứ giả thứ năm : độc giả.

Soạn giả Đỗ-đồng-Tinh.

Gần đây, ông Đỗ-đồng-Tinh gửi thư cho Phong-Hoa nói là « đạo trước vắng mệnh gia-nghiêm đem đến biếu

hai quyền Việt-Hán tự-vi ». Vậy ra mới biết cái ông trẻ người ký trên quyền tự-vi đó dưới chữ « soạn giả » là lệnh lang Đỗ-văn-Đáp tiên-sinh « soạn giả » quyền tự-vi đó. Sao mà lầm soạn giả thế !

Trong thư, ông soạn giả Tinh có nhắc tới một bài vui cười của bạn độc giả Vô danh diêu nhũng nhà văn-si khiêm tốn lại sinh nói chữ : khởi sáng giả, tán trợ giả, bồ đình giả, đề từ giả, đề bạt giả, phê bình giả, giới thiệu giả, xuất bản giả, ăn loát giả.... chỉ nhang quên mất một thứ giả cần nhất : thứ độc giả.

Ông soạn giả Tinh nhận ra rằng bài ấy « riêu cợt quyền sách của gia-nghiêm một cách vô ý thức », bài ấy « thật có hai đến danh dự quyền sách của gia-nghiêm ». Tuy rằng bài ấy nói một cách úp mở ».

Của đáng tội, ông soạn giả Tinh có nói ra chúng tôi mới biết quyền tự-vi của khởi sáng giả, tán trợ giả, v.v... chính là quyền sách ông Vô danh riêu, — lúc đăng bài ông Vô danh,

chúng tôi vì thấy bài có ngữ ý khôi hài khéo mà đăng, chứ chúng tôi cũng không nghĩ gì đến quyền Việt-Hán tự-vi mà chúng tôi quên băng đi sau khi giới thiệu với độc giả : nhờ ơn trời, chúng tôi cũng chưa dùng đến nó lần nào.

Mở ra xem lại, chúng tôi cũng đồng ý với ông Vô danh : quyền Việt-Hán tự-vi lầm thứ giả quá !

Nô lệ về tinh-thần.

Ông soạn giả Tinh lại cho biết rằng « về giá trị quyền sách của gia-nghiêm tôi không dám nói đến, chỉ xin nhắc ngài hai bài tựa của quan cố thượng-thư Phạm-văn-Thụ và Crayssac để ngài đọc lại cho ».

Ông không cần nhắc, chúng tôi cũng đã được hễ hả ném mùi vân-chương « tồ quốc ta khỏi từ Hồng-Bàng », và bài tựa lơ lửng úp mở của ông Mật-trăng, bài đề sách của ông Hồng-biên và bài tựa của ông Bồ-dinh giả. Nhưng ông soạn giả Tinh là đồ đệ của phái cổ-quá : việc gì ông phải sợ không dám nói đến giá trị quyền sách của « nghiêm đường » ông, phải vien chứng, vin vào lời bình phẩm của « mấy quan cố thượng-thư », ông cũng có chút óc để nghĩ và để bình phẩm như chúng tôi mà !

Ông soạn giả Tinh lại nói « để ngài biết quyền sách của gia-nghiêm không phải là ai cũng làm nổi ». Cũng xin nói đê ông biết rằng có ông Đào-duy-Anh ở Huế, ông ấy kiêu hanh quá, ông ấy đem làm quyển « Hán-Việt tự-diển » tương tự quyền « Việt-Hán Thông Thoại tự-vi ».

Sau rốt, ông Tinh bảo ông Vô danh « không hiểu quyền sách đó mới dám có mấy câu đăng Phong-Hoa ». Ấy chết ! Tự-vi làm đê cho người ta tra, mà ông lại tự nhận rằng cũng có người không hiểu, thì có lẽ ông bắt độc giả phải mượn đến thông ngôn !

Dẫu thế nào mặc lòng quyền sách này làm đã dụng công cho nên chúng tôi cũng vui lòng giới thiệu cùng độc giả.

MỘT SỰ THAY ĐỔI LỚN TRONG HÀNG SÁCH

50 XU

240 trang chữ
140 bức ảnh
bìa ba màu
có tranh ảnh

50 XU

NHỮNG THỜI-KỲ TRỌNG-ĐẠI CỦA NUỐC VIỆT-NAM TRONG LÚC HỒI-XUÂN

BÁN KHẮP CÁC NƠI

Tăng thường nhiều thứ cho người
đọc gấp nhiều lần giá quyền sách

Truyện-ngân

GIỌC ĐƯỜNG GIO BỤI

của Khai-Hưng

Gánh hát tất cả mua về người, tất cả mua về người, đã mây tháng này, sau đầu tư khi mới ra xuân, rồi tháng trên con đường cát trắng, đồ hành lý chưa chật trong bao chiếc hom vuông, quang dầu, cũ kỹ.

Họ đi, đi mãi, đi dã hàng trăm cây số, chỉ thỉnh thoảng dừng chân một đêm hoặc hai, ba ngày trong một xóm, một làng, một huyện lỵ. Rồi lại đi.

Rồi lại đi. Họ đi kiếm ăn. Đi dã nuôi sống mười cái thân đã ký thác cho nghè, cho nghè chèo hát.

Một buổi chiều, cuối xuân, một buổi chiều ngây ngất, ủ rũ khiến ai đã luôn luôn sống gần cảnh thiên-nhiên phải tiếc cái thời xuân qua, khi đưa mắt ngắm lại cỏ, cây, mây, nước, bao ngày tốt đẹp đã tàn.

Lúc ấy, mặt trời đã sắp lặn, phường bạn hát còn cùng nhau đạp bụi trên con đường Thái-nguyên.

— Bác Hai oi! nghỉ chân ăn lót dạ chút đỉnh chẳng đói lảm!

Bác Hai gắt lại nhưng gắt một cách áu-yếm:

— Mơ, đã đói rồi à? Chả được việc gì! Chỉ ăn cả ngày.

Trả lời lại câu mắng, tiếng cười khanh-khách của cô dào hát làm rung động làn không-khí yên-lặng một thung-lũng hoang vắng. Rồi theo Mơ, cả bọn cùng cười, cười một cách vô ý nghĩa, vì họ biết rằng hễ khi nào họ cùng cười với Mơ thì đâu sao bác Hai cũng không gắt, không giận.

Mơ, năm nay vừa mười tám tuổi, xuất thân theo bố mẹ làm đứa hát sầm ở trên chiếc phà một bến đò ngang. Mười năm về trước, một hôm qua đò, bác Hai ngầm-nghĩa thấy con bé hay hay, lại có giọng trong-trẻo, nhẹ-nhàng, liền bỏ tiền ra mua, đem về nuôi, dạy nghè xướng hát.

Năm năm sau, Mơ thành tài, múa hát có nhịp-nhàng điệu-bộ. Song hai cái đặc-diểm của Mơ là cái giọng hát véo-von và cái nhan-sắc, không phải cái nhan-sắc chín-chắn, thùy-mị của phần nhiều các cô gái quê, nhưng cái nhan-sắc lồ-lô ra ngoài, cái nhan-sắc long sòng-sọc của đôi con mắt hoi sếch và cặp môi thâm luồn luân nhách một nụ cười, cái nhan-sắc của kẻ yêu đời một cách nồng-nàn, sot-sắng.

Vì thế, Mơ là người cốt-yếu trong gánh hát của bác Hai Truyện, là linh-hồn của các bản chèo, dù khi Mơ đóng các vai rất hoạt-động như vai Kiều, Văn-dai, Châu-Long hay khi Mơ chỉ sắm một vai hoạt-tượng như vai Phật-bà trong bản hát Quan-Âm Thi-Kính, suốt quãng nứa giờ ngồi không nhúc-ních: lúc đó thi khuôn mặt xinh-xắn, cái cặp mắt, cái cặp môi của Mơ lưu hết tình-thần người coi hát. Và cũng vì thế, gánh hát bác

Hai Truyện đã nổi danh khắp các vùng là phường Mơ.

— Mơ oi! đừng cười thế đi!

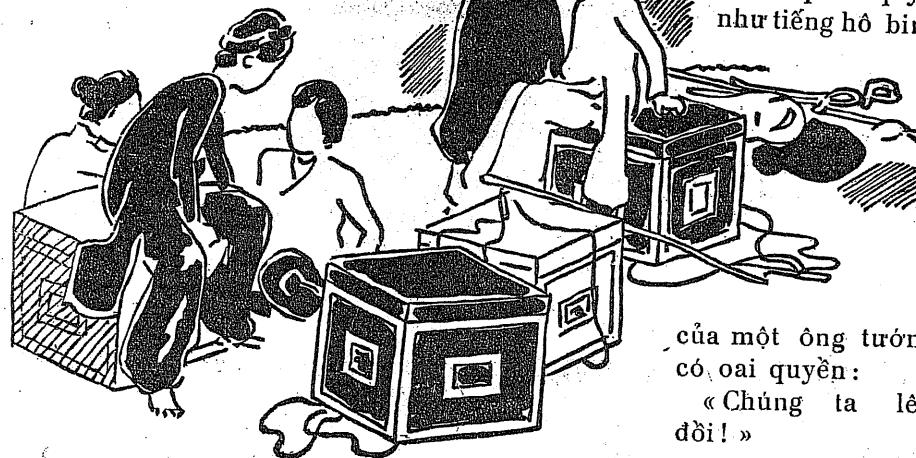
Mơ càng cười to:

— Khốn-nhưng mà cháu đói lảm, bác ạ! Cháu vừa mới, vừa đói lảm bác ạ.

Hai Truyện cũng bật cười:

— Đói mà cười no được à?

— Không bác ạ, cười không no được, nhưng mà ăn thì no ngay. Còn mười năm cơm buổi sáng mang đi dã làm gi

nữa cho nặng khăn gói, thưa bác?

Trong phường hát có tài-tử Tu-Thiếp, vào trạc tuổi Mơ, bao giờ cũng làm theo Mơ, bao giờ cũng ân-cần, săn-sóc đến Mơ, liền vì Mơ năn-nỉ bác Hai:

— Thưa bác, chúng ta nên nghe lời chị Mơ hãy dừng chân trên ngọn đồi kia để ăn lót dạ nắm cơm và tiện thể nhìn xem vùng quanh đây có làng nào trù-phú, ta đến xin hát một canh.

Cất tiếng cười tự đắc, bác Hai quay lại bảo anh em phường bạn:

— Các chú mới theo nghè được năm ba năm nay, chứ tôi thì đã già một đời trên khắp các con đường trong nước, tôi cần gì phải trèo lên ngọn đồi mới biết đâu có làng trù-phú. Anh em cứ đi, chỉ nửa thời đường nữa là đến ấp Đông-hà, thế nào cũng có cơm ăn, chiếu ngủ.

Mơ vẫn thích trêu gheo bố nuôi, cất tiếng ồm-ờ hỏi:

— Bác thông thuộc thế, thì sao từ sáng đến giờ tôi bao nhiêu làng xin hát đều không đắt?

Câu hỏi của Mơ khiến cho bác Hai phải buồn-rầu, nghĩ-ngợi.

Thực vậy, nay đã gần hết tháng ba, hội-hè khắp các nơi đã hầu già-dám, bèn chỉ mà phường bác đi từ sáng đến giờ không gặp một nơi

giữ, hát

Kết hối mỗi lần chỉ một cái nhan-sắc của Mơ cũng có thể khiến họ lưu-luyến. Song cái bợn kỳ-mục hủ-lâu, biến lận kia thi còn bao giờ họ biết ngầm-nghĩa cái đẹp, biết thưởng-thức cái tài.

« Phải rồi! chính phải rồi, chỉ vì thế! »

Rồi bác quay lại bảo anh em bạn hát, lời nói dõng-dạc, quả-quyết như tiếng hô binh

của một ông tướng có oai quyền:

« Chúng ta lên đồi! »

Mơ thích chí cười

khanh-khách. Bỗng cặp mắt nghiêm-khắc của bác Hai khiến Mơ im bặt, lắng-lặng theo gánh hát lên đồi.

Đến ngọn đồi, mọi người nghỉ chân, ai nấy mở gói lấy cơm nắm,

mùi vừng ra ăn. Bác Hai sẽ bảo Mơ:

— Ăn ít chút, con ạ.
Mơ cười:

— Nhưng cháu đói, mà ở đây có gió mát, cháu ăn càng ngon miệng.

— Tùy ý. Nhưng để bụng chốc ăn cơm nóng, canh ngọt vẫn hơn. Bây giờ thì Mơ nên

nghe lời bác, mở hộp lấy phấn sáp, lược gương ra trang điểm cho thực đep.

Mơ ngân người ra mím cười nhìn chú:

— Đã hát đâu mà bác bảo cháu đóng trò.

Bác Hai vẫn nghiêm-khắc:

— Không, bác không bảo cháu đóng trò. Nhưng bác chỉ bảo cháu trang-diêm mà thôi, trang-diêm như khi cháu sắm vai Phật-bà. Cháu bảo cả chị Liên cũng vậy.

Ngoan-ngoan, Mơ làm theo lời dạy bảo của bác Hai, lấy gương lược, phấn sáp ra trải-truôt. Trông vào gương, Mơ giật mình vì cũng có một cảm-tưởng như bồ-nuôi: giảm mưa, giải nắng, cái nước da trắng mát tự nhiên của nàng đã sạm đen cùng gió bụi giac đường. Mơ ngầm-nghĩ: « Thảo nào! Ma ta có ngò đâu! »

Mười phút sau, mọi người xúm-xít chung quanh cô đào hát, khen ngợi không rứt lời. Vì Mơ trang-diêm xong có cái nhan-sắc diêm-lê của tiên nga. Cảm-dộng hơn hết là chàng Tu-Thiếp. Chàng ngày người đứng ngầm không chớp mắt.

Gánh hát của bác hai Truyện nắn-ná ở lại ấp Đông-hà đã được gần một tuần lễ.

Chủ ấp, một nhà đại-phú, là một trang thiếu-niên tài-hoa lối-lạc, ưa chơi các thú thi, họa, cầm, kỳ. Mà cái thú nghe hát chèo hình như chàng cũng thích lắm. Chỗ chàng đánh rất xinh, các điệu hát cô chàng rất là thành thạo.

Vì thế nên đôi bên có chiều lưu-luyến lân nhau, Chủ muốn được nghe hết những điệu hát cô hay, gánh hát được người sành nghề thưởng-thức, thì cũng không vội ngoi lời từ biệt xin đi.

Song dẫu sáo, cái có chính của sự nắn-ná kia, cái có hiền-nhiên rõ-rệt mà không ai muốn trông thấy... là dào Mơ.

Từ hôm Mơ trang diêm cẩn-thân theo bạn hát vừa tới ấp Đông-hà thì nàng đã được khách da-tinh trú ý tới ngay. Nhất là tối hôm ấy, phường hát lại bắt đầu diễn tích Kim-Nham, mà Mơ sắm vai Văn-Dai.

Dưới ánh đèn măng-sóng, đôi mắt long-lanh đưa đi đưa lại thực nhanh, cặp môi đỏ thắm nhoèn một nụ cười ngây thơ, bàn tay mềm-mại xòe mạnh cái quạt tau nan xương trắng, hai chân thoăn-thoắt khi tiến khi lui, khi bắt chước con gái lội nước té bèo, bao điệu bộ ám-hiệu khuôn sáo ấy để tả một cô con gái diên dã khiến Mơ trở nên trâm phàn diêm lê.

Thế là lửa ái-án liền nhóm, bùng-bùng, ngùn ngụt. Hai người như dã hẹn hò cùng nhau từ kiếp trước, dã đến kiếp này gặp nhau.

Một người trai trẻ chơi bài, một người dương tuỗi mòn mòn dão-to, lại đã từng đóng-bao vai tình trong các vở hát, đã từng yêu-vò, thương hảo những phường tục-tủ, cùng minh sắm các vai chính trong bản hát.

Nay thì không phải cái tình giả dối trên sân khấu nữa, nhưng là cái tình nồng-nàn, thành-thực.

Hôm nay, bác trùm hai Truyện lên chào ông chủ ấp để xin đi nơi khác.

Người làm nhà nên biết rằng:
CHỈ Ở 42, Rue de Takou MỐI CÓ

KIẾN-TRÚC-SU'

ARCHITECTES DIPLOMÉS

Chuyên môn về Biểu-khoa.

ĐÔ-HŨ-U-HIỀU

TAILLEUR DIPLOMÉ DE L'ÉCOLE INTERNATIONALE DE COUPE DE PARIS

N° 41 Rue du Chanvre

Coupe et tissus impeccables et soignés adaptées à toutes anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

Đến giờ lên đường, tìm mãi vẫn không thấy Mơ đâu nữa. Đồng ý với chủ áp, nàng đã trốn nấp ở nhà một người phụ - canh quanh vùng. Mọi người trong gánh hát còn đương buồn bực, ngờ ngác nhìn nhau thi, một tên diễn tốt đến đưa cho bác Hai một cái phong bì. Mơ vội ra xem, bác chỉ thấy có năm chục bạc và mấy lời văn tắt: « Chúc anh em lên đường được may mắn. Còn Mơ thì nay đã làm vợ tôi rồi ».

Buồn rầu, gánh hát lên đường. Gánh hát mất Mơ, khác nào người mất linh hồn!

Gánh hát mất Mơ mà sao bác hai Truyện vẫn vui tươi như thường, không tốn tiếc thương? Bác lanh đạm bỏ số tiền vào túi rồi hờn hở cùng bạn hát ra đi, nghêu ngao cất tiếng hát trên con đường cát trắng.

Nhưng hôm ấy, đêm đã khuya mà ở làng bên còn nghe nỗi trống

chèo hát.

Thức giấc, Mơ lắng tai nghe: tiếng trống thúc giục càng gần.

Cái thời đãng đãng, Mơ lẩn-lòc với nghề, đã cùng những hồi trống ấy đến làm rối loạn lòng Mơ. Trước mắt Mơ lộn sộn hiện lên các vai trò, nhảy múa trên con đường trăng mít mù xa tắp.

Tiếng trống chèo đồ hồi càng thúc giục.

Tiếng trống chầu diêm liên thanh như mắng trách, như đe nạt.

Lặng lặng, se se, Mơ ngồi dậy. Người tinh nhân ngủ vẫn mê man. Khoác vội tấm áo vào mình, quần vội cái khăn lên mái tóc, rồi nhẹ nhàng như cái bóng, Mơ lén bước ra đi.

Cánh sáng trăng suông, các vật lờ mờ, càng khiến Mơ tưởng tới chiếc thân cõi độc...

Khi đến gần nơi chèo hát, Mơ

dừng bước, đứng lại nghe. Lúc bấy giờ vừa gặp Tu Thiếp thời khúc địch của Trương-Lương trong bản chèo Hạng-Vũ bị vây noi Cai-Hạ. Tiếng địch véo von, rền rĩ làm rung động lòng Mơ, làm tiêu tán cả tấm ái-tình mới mẻ. Ngồi xếp xuống, Mơ rung rức bụng mặt khóc, hối hận.

Tiếng địch vẫn sảng sảng, khi lén bỗng khi xuống trầm.

Bỗng Mơ đứng phắt dây, lau nước mắt, hoảng hốt chạy một mạch vào rạp hát.

Trong buồng chèo, bác Hai đương ngồi đợi con nuôi. Cái diệu kẽ của bác đã có kết quả. Từ giờ áp Đóng hà, khi qua làng bên cạnh, bác đưa ban hát đến đình xin diện kiến không dàn làng một tích, chủ y bác chỉ để gọi lòng yêu nghề, yêu tự do của Mơ. Đã già đời với nghề, bác biết rằng cái lòng yêu nghề, bao giờ cũng vẫn mạnh không sự

gi chống nổi.

Bản chèo vừa tan, gánh hát bác Hai đã vội vã lên đường, tuy bấy giờ còn đương lúc đêm khuya.

Mặt trời mọc trên đỉnh đồi lật chiếu ánh xuống một bọn mười người lang thang trên con đường cát trắng, hành lý chia chặt trong bốn chiếc hòm vuông, quang dầu cũ kỹ.

Họ đi, Bồi họ lại đi. Đi kiếm ăn, đi đê nuôi sống muời cái thân đã phải lui cho nghề chèo hát.

Còn Mơ, Mơ sẽ già đời là một lão lưỡi hòn phiêu lưu, nay đây mai đó, như bi cai nghề lảng mạn tu do, và nghiệp mồi rợ nó lưu luyến, nó cam đớc cái nghề mà đến hanh phúc của ái tình, mảnh lục cha kim tiền đều không thắng nổi.

Tán túy với nghề, họ đi, đi mãi trên con đường gió bụi.

KHÁI-HUNG

Thi vui cưới

Của B.S.-Pháp Sơn-tây

Điểm-tính.

— Tôi tính điểm-tính, dẫu ai tất tận mặt cũng mỉm cười đã.

— Anh cho phép tôi thử — Rồi Tâm ứng dụng đứng dậy tắt cho Ba một cái chẹo quai hàm.

Ba cười gần, nói:

— Đấy, anh xem.

— Bố! cái thứ hai mạnh hơn nữa, Ba vẫn cười.

— Bố! cái thứ ba. Ba cứ cười. Đến cái thứ tư, Ba trợn mắt, hé:

— Đồ sô lá, ông trưởng mày đứa, ai ngờ mày tát thật, đồ khốn, đồ...!!

Rồi chửi chán, Ba xác gậy đuổi đánh bạn ra khỏi cổng, điểm-tính quay vào, mặt đỏ gay.

Của M.V.Tinh Saigon

Nói láo.

Một hôm Toe di chơi gặp ông Năm Tuy. Ông ta vừa cười, vừa nói: « Ngày Toe, mày di đâu đấy? Ở lại đây nói láo một lúc nghe chơi nào ».

Toe điểm-nhiên trả lời: « Bầm ông, ông day làm chi quá lời thề, cháu có giám nói láo bao giờ đâu, nghĩa là thỉnh-thoảng cháu bông đứa thì có chứ, có bao giờ cháu giám bịa đặt ra cái gì đâu. Như vừa lúc nay, cháu đi qua nhà ông, thấy xe ô-tô của ông đỗ tờ X.. dỗ trước cửa, hỏi ra mới biết cậu cả ở nhà bị ngộ cảm nặng lắm, nên cháu với vàng đi tìm ông về ngay....

— Thế à?

Ông Năm Tuy vừa hé lén một tiếng rồi bỏ cả khăn áo mà chạy về nhà.., Vài hôm sau, ông vừa gặp Toe thì ông vội vàng rảo cho một hồi.

Toe nói: « Cháu xin lỗi ông, tại ông bảo cháu nói láo cho ông nghe chơi, nên cháu mới nói chứ...»

Của V.T.S. Hanoi

Nhanh trí-khôn,

Đến giờ vò-ca-bu-le (vocabulaire) thi

hỏi trả Jý:

— Gi là con, gò sống và con bò đực?
Ty đứng lên ngoi-ngoác nghĩ, rồi cánh tay phải và cánh tay trái cứ thúc vào trên hai bạn ngồi bên đề hỏi.

Thầy vừa ngoanh đi, một bạn bên phải đứng lên cõe thật đau vào đầu Tý, và bạn nữa đứng lên hóp tai.

Trò Tý nhanh trí-khôn, hiểu ngay, rongan-rạc trả :

— Bầm là cốc (coq) và b López (boeuf) a!

Của N.H.-Binh Hanoi

Chỉ trống thấy....

Một công tử rẽ qua đường: chợt một ô-tô chạy tới, công tử không tránh kịp, bị đe gãy chân, còn ô-tô cút thẳng.

Tranh dù thi số 98

Lúc ông cầm đến làm « ẵng-kết », có hỏi công tử:

— Anh có nhớ gì không? Anh trông thấy ô-tô thế nào?

— Bầm tôi mè man, chẳng trông thấy gì cả.

— Anh cố nghĩ xem, có nhận được gì không?

— Không mà! Chỉ thoáng trông thấy trong xe có một thiêu-nir, măt hoa, da phấn, hoa tai đầm, san trắng, áo Bordeaux, miệng tươi nhu hoa, cặp mắt bồ-cáu....

Của T.V.-Tu Saigon

Khéo chống chẽ.

Song kỳ thi So-hoc yếu-lực.

Bố — Sao mày bảo tao trước kỳ thi rằng mày thi mươi phần chắc mươi một?

Con — Tại thầy không hiểu, đó con nói lối hiểu ngầm. Thi mươi phần thì con chắc mươi một phần h...ông.

Của V.B.-Thảo Đáp-cầu

Cậu bé khôn.

Giờ tĩnh đỗ, thầy hỏi:

— Một nửa với năm phần mươi khóc nhau thế nào?

Trò Ba — Thưa thầy, bằng nhau a!

Thầy — Tôi lầm! Thi dù như tôi cho anh một nửa hay là năm phần mươi một quả cam, thì anh lấy phần nào?

Trò Ba — Thưa thầy, con lấy một nửa quả cam.

Thầy — Kìa anh vừa nói hai phần bằng nhau kia mà!

Trò Ba — Thế nhưng khi bồ ra làm mươi phần thì có phải mãi đi ít nước ngọt của quả cam không?

Của N.V.-Đường Nam-dịnh

Vô quí dãy, móng tay nhọn.

Ông lão Ích, giắt trâu ra đầu làng để ăn cỏ. Nhà nhiều Phò, ở gần đấy, đang phơi cỏ, già. Chỗ ấy lại có bông cây mát, nên lão Ích ta liền thả trâu, rồi nằm ngủ. Trâu liền mon men lại ngay chỗ cỏ của bác nhiều mà « chén ». Nhiều Phò thấy vậy, liền bắt đèn 4\$00 bồi thường.

Việc không xong phải đem lên huyền.

Quan hỏi — Ngày ông già kia, năm nay đã bao nhiêu tuổi rồi còn đẽ trâu ăn hại cỏ của người ta, lại không chịu đền tiền bồi thường.

— Bầm quan lớn, năm nay con mồi có hai mươi tuổi.

Quan quát — Hai mươi tuổi à? Lão này nói thế mà nghe được. Đầu, râu bạc phênh, mà dám khai hai mươi tuổi.

— Bầm quan lớn, con thế này mà khai hai mươi tuổi thì ai tin được, cũng như con trâu của con trong một lúc mà ăn hết 4\$00 cỏ thì ai tin được.

Quan cả cười, tha bổng cho ông lão.

THI VUI CƯỜI

Danh sách

Cô Hồng-Thúy Hanoi: 3 bài — D.T.-Liên Hanoi: 2 bài — Hồng-Vân Hưng-yên: 3 bài.

O.O.N.T.-Hải Hanoi: 2 bài, 6 tranh — N.-Kính Hanoi: 2 tranh — V.D.-Thảo

Đáp-cầu: 6 bài — Văn-Lang Hà-dông: 6 tranh — Nhị-Sơn: 2 tranh — Tine: 6 tranh — T.V.-Nắng Haiphong: 8 tranh — P.N.-Lan Vinh: 3 tranh, 3 bài — ROCQ: 2 tranh — P.V.-Ninh: 3 tranh

— T.L.-Hải-duong: 2 bài — Bút-Sơn

Saigon: 3 tranh — V.V.-Liêm Hanoi: 7 bài — Q.-Giao Vinh: 3 bài — V.V.-Thuận

Landais Hanoi: 1 tranh — N.D-Nhuan

Thanh-hóa: 5 tranh — N.V.-Minh Saigon: 2 bài — N.P. Hanoi: 2 bài — N.V.-Tính Hanoi: 1 tranh, 1 bài — Ch.-Cường

Haiphong: 3 tranh — H.V.-Ôn Hà-dông: 5 bài — Tân-việt-Tử: 7 bài — D.T.-Cầu

Hanoi: 3 bài, 3 tranh — P.K.-Quân Hà-dông: 2 bài — T.V.-Bích Vannam: 1 tranh — N.X.-Khang: 1 tranh, 3 bài — N.X.-Thịnh Hanoi: 2 bài — N.T.-Khanh

Thanh-hóa: 2 tranh, 3 bài — P.Q.-Trung

Nam-dịnh: 4 bài — Minh-Tuynh Hưng-yên: 3 bài — T.D.-Đức và Phúc Vinh-yên: 3 bài — Đ.-Phong Hanoi: 2 bài

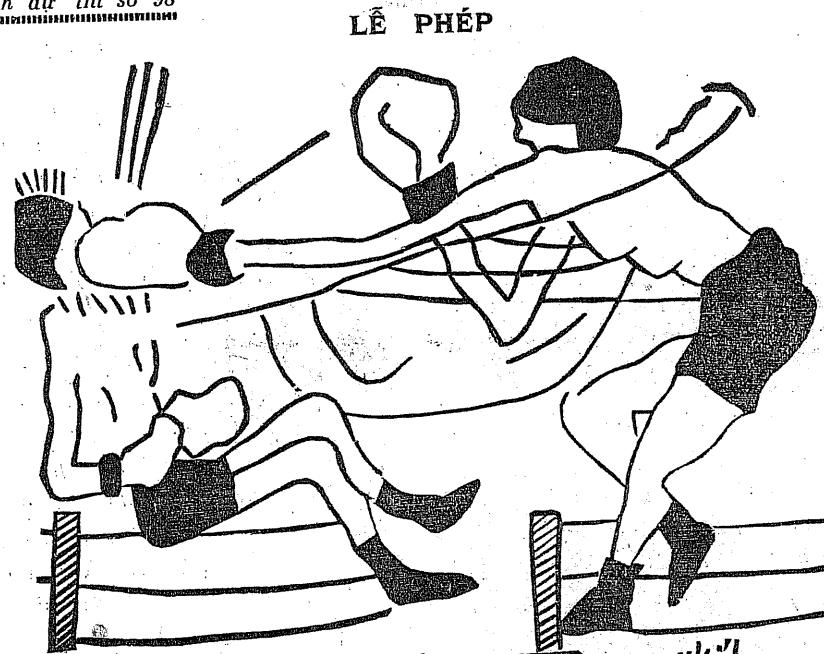
— N.T.-Đạm Hà-dông: 5 bài — N.X.-Hiếu

Hanoi: 6 bài — S.H.-Huyền Hanoi: 1 tranh — Thanh-Xuân Haiphong: 3 bài, 2 tranh — Lý Bá H. Hanoi: 4 tranh — Bích-Thanh Hanoi: 2 bài — T.D.-Tùng

Hanoi: 4 bài — N.C.L.-Xu Hanoi: 5 bài — H.A. Hanoi: 2 bài — Ngọc-Thọ Vinh

3 bài — N.V.-Dzương Hanoi: 4 tranh — L.H.-Bùi Thanh-hóa: 1 tranh — T.V.-Tai Nam-dịnh: 4 bài — T.X.-Trí Vinh: 3 bài, 4 tranh — N.V.-Đường Nam-dịnh: 12 bài, 2 tranh.

STUDIO TOI (O. BOY)

LÊ PHÉP

Xin lỗi ngài, tôi đánh miếng này ngài sẽ gãy hàm, nhưng xin ngài bỏ quá đi cho.

Nhà giồng răng TRẦN-QUANG-MINH

Số 199, Hàng Bông-lò — HANOI

Là một nhà chuyên riêng về một nghề giồng răng mà đã từng được rất nhiều quý khách Tây Nam gửi giấy ngợi khen, dù công việc về hai hàm răng cho là khó khăn đến thế nào cũng cam đoan làm được vừa lòng dẹp ý khách một cách rất dễ.

Tranh dự thi số 99

CÁI NHỌT Ở GÁY

Cái nhọt này tuy không nguy hiểm mấy, nhưng bà phải « để mắt » đến luôn luôn mới được.

KỊCH VUI

CÂU TÔI ĐAU

(Trong buồng, cậu quần áo chỉnh tề, đi đi, lại lại, thỉnh thoảng đưa mắt nhìn mẹ đang ngâm vuốt).

Cậu (dâm chấn) — Gớm! sầm sùa ngọt tiếng đồng hồ mà không xong! mau lên chứ... đến giờ rồi.

Mẹ — Được, cậu cứ đi trước đi, tôi sẽ theo sau, xuống đến nơi, chờ tôi ở ngoài cửa nhé?

Cậu (chắc lưỡi) — Khéo vẽ truyện lầm! Cùng đi một thê thì làm sao?

Mẹ — Tôi chịu thôi.

Cậu (lắc đầu) — Mẹ quên mùa quá đi mất.

Mẹ — Người ta cười chết; ai lại đi đôi, coi kỵ lầm nào.

Cậu — Ai cười hở mồm cái răng; tập đi vài ba bận thì sau dần dần nó cũng quen chút! Đến ngay như nhân tình nhân - ngại họ còn dám khoác tay nhau lượn phở, nứa là vợ chồng.

Mẹ (trium khán vuông) — Mặc kệ người ta! Đừng ngóng nghênh lầm mà hàng phố nó bình phẩm cho. Chỗ công chúng mà bám sát lấy nhau như thế tây đầm, họ lại bảo mình yêu nhau không phải đường, rời nhau ra nứa bước lại sợ ai bắt cõc mắt, hiểu chưa?

Cậu (chép miệng) — Hủ-lâu vô cùng! Thế mẹ còn nhớ kỳ tháng ba vừa rồi không? Lại ăn cỗ nhà bà Cửu, bảo làm sao cũng cứ lêu - dêo theo sau, rồi một lúc ngoảnh đi ngoảnh lại đã thấy mắt hút đắng náo ấy, làm cho mình chạy tìm gần chết.

Mẹ — Nói lầm vô ích! Các tiền hay đánh chết, tôi cũng nhất định không chịu cơ mà.

Cậu (thở dài) — Trông vợ chồng người ta mà thèm! (cười nụ) À này! Để tôi lủi - thủi một mình, mẹ chẳng kinh me mìn dỗ đi mất sao... ô! cứ bạo dạn là hơn... (khoác tay lối đi).

Mẹ (câu) — Ô kia! dắt co mãi khéo trẻ con lầm; đàn ông gì mà dai như đỉa thế!

Cậu — Đắn bà đâu mà gan-góc... rát như cây vây... (lĩnh ngộ) Chết chửa! từ nãy đến giờ mãi nói truyện mà quên không trông chừng đồng hồ chớ... (rút đồng hồ túi ra coi) ôi thôi! còn có mười phút nữa, đi

CUỘC ĐIỀM SÁCH CŨ

QUYỀN HAI NGÀY Ơ°
AM DẬT-SĨ NGUYỄN-DUY-CHÍNH

Đại khái truyện ấy như thế này: Tác-giả, ông Nguyễn-văn-Lịch cùng một người bạn đến thăm cụ nghè Nguyễn-duy-Chính. Cụ nghè có một người con gái đẹp tuyệt trần. Tác giả viết:

« Cái bóng trắng nõn như nước da các thánh-nữ ở Byzance, cái nét (nét mặt) không khác cái nét một bà Hoàng-hậu ở Côte d'Or, con mắt sáng lò-lò chôn sâu trong cái quầng thâm».

Tác-giả tả cảnh người con gái đó xong, mới giắt độc-giả đến nhà cụ Nghè: « Ở phòng khách, cụ và tiểu thư, hai cha con đã ngồi đây với khay nước kiền-long; một con mắt thời như có ý chờ ai, một con mắt thời như nhìn xâu vào quang khóng».

Ai đọc đến đây thì cũng đoán là họ lác mắt!

Truyện vẫn hồi lâu, rồi tác-giả và cụ Nghè cùng tiểu-thư uống rượu. Lúc ấy tác-giả cho là lúc tác-giả « đặt cái tâm li vào trong bì-phu » (xin hiếu ngamm là rót rượu vào trong dạ dày).

Thế rồi nói truyện. Ta hãy cố tĩnh-tâm mà xem tác-giả viết:

chân sao kịp (mở cửa) Nhỏ ơi! chạy nhanh ra kêu cho ta hai cái xe xuống ngã-tứ Trung-hiền... hào... hào ruồi liệu mà trả...

Mẹ — Thôi đi, tôi với cậu ngồi chung một xe cũng được rồi.

Cậu — Ăn tiêu về nhiều, làm quái gì hơn hào chả.

Mẹ — Cậu hoang vừa chứ! sang trọng lắm rồi chẳng bù những lúc không có hộp cơm mà ăn — bầy vè làm chi lồ tốn xu chó có hay hóm gì (chay gọi thẳng nhỏ) À, mày gọi một chiếc thôi..

Cậu — È chè lắm! mặt mũi nào mà đem bêu riếu thế, chẳng thà cuốc bộ còn hơn.

Mẹ (tức mình) — Đừng sỉ-diện nữa đi! Ai hoài hơi đâu mà cười!

Cậu — Tôi cũng chịu thôi,

Mẹ (gắt) — Làm sao?
Cậu (cứng) — Giắt-diu nhau sơ xấu - hổ, thế ngồi chồng chất lên nhau, đẹp đẽ lắm phải không?

Mẹ (đỗ mặt, làm dữ) — Vài ba bước đường, chịu khó ngồi một tí thì chết đi à? Không đi thì đừng.

Cậu (làm lành) — Cũng liều... nhưng... nhỏ! mày hấy bảo thẳng xe dương mui, mặc áo tai cánh gà trước đã.

Nhỏ (cười thăm) — Thưa cậu mẹ, trời nắng tráng-trang, chờ có mưa đâu mà che a.

Cậu (tay bóp thái dương) — Hôm nay Tao khó ỏ... đi đường gió mây, lở ra thì khốn!

(Ha màn)
PHƯƠNG-CHI

DƯỚI MẶT TRỜI KHÔNG

CÓ GÌ LÀ MỚI RÁO?

Ngày xưa chắc đã có diện rồi.

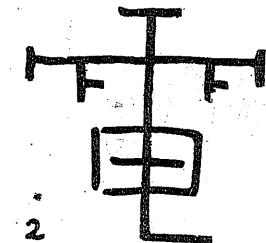
Chữ Tàu là một thứ chữ tượng hình, ví dụ chữ son viết theo hình cái núi, chữ nhật theo hình mặt trời, chữ cung theo hình cái cung.

Nay cứ xét kỹ chữ Điện mới biết rằng ngày xưa người Tàu đã biết dùng điện và đã có cả cột giây thép dẫn điện rồi.

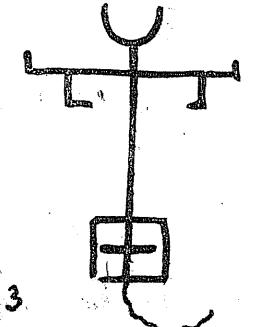
N. C. K.

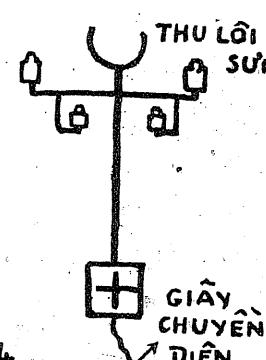
Chữ điện viết lối chân phương

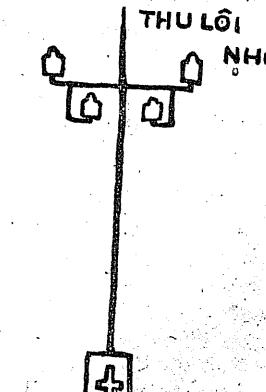
Chữ điện viết theo lối triện vuông.

Hình cột đèn dời thương - cõ (vẽ phác)

Hình cột đèn dời thương-cõ (vẽ chân phác)

Cột đèn ngày nay (người phương tây đem lại)

Kiểu nhà lối tối-tân

Vẽ kiểu nhà theo luật vệ-sinh thành-phố Hanoi trong 16 năm nay. — Bản-sở đã vẽ được 225 cái kiểu nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh, vậy trước khi các ngài dự định làm nhà, xin kính mời các ngài lại Bản-sở xem dù 225 cái kiểu đã vẽ ấy thì các ngài sẽ được vừa ý và sẽ có ngôi nhà xinh đẹp hơn hết. — Tình giá rất hạ để ta các ngài có lòng tin yêu nghề vẽ của Bản-sở trong 16 năm nay.

NHUẬN-ỐC
TOUT POUR ARCHITECTURE
168, Rue Lê-Lợi, — Hanoi
= (Gần trường Thể-Duc) =

Xin chiêu cõ Pháo VIỆT-NAM

hiệu Bát-Tiên

Tơ ta, tơ tàu và tơ gốc — Bán buôn và bán tại

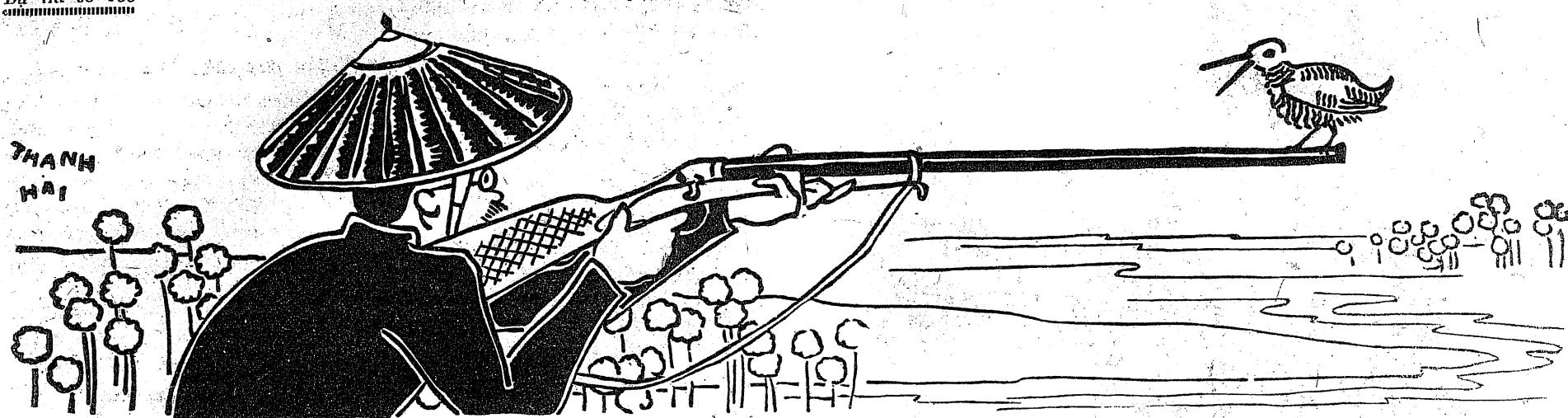
Hiệu TƯỜNG-AN

20, Hàng Gai, Hanoi

Giá phải chăng

ở xa xin viết thư về thương lượng

Địa chỉ số 100

Quan Hán tự đắc — Phen này mày bay đằng giời cho thoát!

CUỘC..**Ông Phó Chi và chè Việt-thái.**

Ông Phó Chi ở T.N.D.B. nói « chuyên giữa trời » bàn đến chè Việt-thái của ông Phạm-hạ-Huyền. Có lẽ lúc đó, ông khát nước, nhà lại thiếu chè...

Ông dùng lối văn lờn-vờn, trách hão trách huyền ông Phạm-hạ-Huyền đã dám đòi câu phong dao :

Làm trai biết đánh tôm,
Uống chè mạn-hảo,xem nôm Thúy-
ra câu : [Kiều.]

Làm trai biết đánh tôm,
Uống chè Việt-thái xem nôm Thúy-
[Kiều.]

Nửa nạc, nửa mỡ, Phó Chi cho ông chủ chè Việt-thái đã phạm tội sửa lại quốc học (hay là con cuộc học) của mấy ông Lê-Dư, Dương-bà-Trạc, Nguyễn-trọng-Thuật...

Ông Phó, ông muốn có chè uống nước, hay ông muốn quảng-cáo cho hiệu chè Việt-thái. thì ông cứ quảng-cáo, sao ông lại lôi các ông « quốc học » ra để mượn các ông ấy quảng-cáo hộ ? Được ấm chè nào ông có chia cho họ hưởng chung với đâu !

Bảo-Sơn... và Bảo-Son.

Ngày xưa đã có câu truyện Bảo-thạch và Bảo-son. Muốn cho độc-giả khỏi lầm lẫn, Tú-Lý phải một phen biện bạch rõ hai tên ấy chí giống nhau ở chữ Bảo, còn Thạch là thạch (thạch ăn), son là son (son quét cửa) không giống nhau được.

Ngờ đâu bây giờ lại phải lôi cái tên Bảo-son lên một lần nữa để gột sạch bụi-bậm bám vào hai chữ ấy đi.

Nguyên ông Gây-gộc ở tờ báo kia được một nhà văn-si rủ-rỉ than phiền rằng đã lấy hiệu Bảo-son thì nghe như ít lâu nay không biết ngài nào đó, vì vô-tinh hay dụng-tâm mượn thẳng nó mà không nói chi cả.

Tội nghiệp chua ! ông Bảo-son ở Phong-Hoa được nghe lời than vãn nỉ non này chắc cũng đến động lòng trá lụy, thương cho ông nào đã lấy hiệu Bảo-son trước ông ta.

Của đáng tội, giá ông có biết đến

**CÙNG CÁC NHÀ
ĐẠI-LÝ**

Đại-lý nào muốn lấy thêm số Trung-thu để bán làm ơn cho nhà báo biết định lấy thêm bao nhiêu số,

SỐ TRUNG - THU

Số in 20 trang

Đại-khai sê có :

1. — Từ trò chơi trẻ con đến trò chơi người lớn của TÚ-LÝ.
2. — Cuộc rước đèn kỵ-không PHONG-HÓA tổ-chức của LEMUR.
3. — Đèn kéo-quân PHONG-HÓA của HUỐNG-NHẬT.
4. — Đèn kéo-quân NAM-VIỆT của NGUYỄN-VĂN-DƯƠNG.
5. — Bát tiên thường Nguyệt của TÚ-MỞ.
6. — Lên chơi cung Giáng của VIỆT-SINH.
7. — Khoa-Học mừng Trung-thu của chàng thứ XIII.
và nhiều tranh vẽ của ĐÔNG-SƠN,

Kỳ sau có bài thơ « Xem số có cả Mộc » của Tú-Mở và Tú-Lý.

TÚI CHƠ BA' TÚ MỞ

Vira rời bảo Phụ-nữ
Khen bà Lớn kia rứ !
Nức nở đức Bà hiền,
Hiền hơn bà Không-Tú...

Khen bà khéo dẻ con,
Để toàn giống con khôn.
Có cậu như tranh, đổi,
Như tiên chốn núi Non...

Khen Bà giỏi nội-trợ,
Bếp nước chăm nom lạ !
Cơm rěo lại canh ngọt,
Một tay săn-sóc cả.

Khen Bà tinh nhu-mì
Nhún tựa con chi-chi,
Bà kỵ... lên... bà Lớn,
Chẳng kiêu mà chẳng ki.

Chi em khen nức-nở,
Một tấm gương rõ-rõ...
Tôi nghĩ đến nhà tôi,
Túi cho bà Tú-Mở.

..ĐIỀM BÁO

tên tuổi ông Bảo-son nào than-phien đó, thì lúc lấy biệt hiệu, ông cũng chẳng lấy cái tên Bảo-son làm gì ! Nhưng nào ông có biết cái ông Bảo-son cũ là mô tê nào, mà ngay đến Tú-Lý cũng xin thú thực rằng chưa để ý đến tên Bảo-son của ông bạn của Gây-gộc bao giờ !

Vâlai theo lời Gây-gộc, thi ông Bảo-son bạn của Gây-gộc khi thi là Anh-son, khi thi là Cao-son...son...son, thi ai biết rằng ông ấy sơn cái gì nữa !

Nay sự thế ra thế, ông bạn của Gây-gộc có kiện, Tú-Lý xin xử như thế này : ông ấy nên lấy tên là Anh-son, Cao-son, Bảo-son, thi không còn ai lắn lóc.

Dẫu sao, Bảo-son ở Phong-Hoa không phải là ông Anh Cao, Bảo-son đó, xin độc-giả chớ lầm !

TÚ-LÝ

Bốn đức của Phụ-Nữ thời-dàm.

Cô P. N. T. Đ. vừa nhô đầu ra tái-bản ở phố hàng Bồ đã cho ta biết ngay rằng cô có đủ bốn đức lớn : dung, công, ngôn, hạnh.

Dung. — Điều đó thì bất-tất phải bàn, chỉ trông sơ cái bìa cũng thấy yếu-diệu lắm rồi.

Công — Mục gia-chánh bảo cho chúng ta biết rằng các cô biết nướng chả thịt bò tươi, ướp củ sả, vừng, mờ và nước mắm (không phải nước mắm đút nút kín), biết dùng thịt mông đem dã ra như dã giò rồi vê từng viên và xiên từng xiên mà nướng : đó là nem nướng.

Ngôn — Ta xét ra các cô đã biết ăn nói mạnh bạo, tự do hơn xưa nhiều, thí dụ : một cô ký trá danh là Tú-Xon hùng dũng, cả tiếng hát rằng : Rầy xem bọn họ, bọn mình đech hơn.

Hai thắng : Tú-Mở, Tú-Xon.

Hanh — Có tài khen, tán các bà lớn, như bà thượng Phạm chẳng hạn.

Áy thế là cô P. N. T. Đ. mới chân rót chân ráo trong làng báo đã nổi tiếng là một cô hoàn-toàn rồi đó.

NHỊ-LINH

**PHỤ-TRƯỞNG
PHONG-HÓA**

Chỉ để biểu những người mua dài hạn.

Bán lẻ: 3 xu một số

Kiều

HAI KỊCH
một đoạn
BẰNG VĂN SUỐI
của
ĐOÀN PHÚ TÚ

(Tiếp theo)

Lan (ngạc nhiên) — Ô hay ! anh điên thật...

Chi — Tôi điên ?

Lan — Phải. Anh lại đây cho tôi nghe xem...

Chi — Các anh chỉ được cái mòn nghe ngóng, còn gì khó chịu hơn nữa ! Hừ, hể ai có ý nghĩ gì khác các anh, là các anh bảo là điên, với loạn óc, chứ các anh có hiểu đâu đến những cái huyền bí ở lòng người ta. Phải, các anh có hiểu thế nào được ! Các anh học khoa-học, tâm-hồn các anh đã khô-khan lảm rồi, các anh lại học cái khoa y-học đó, nó làm cho các anh dâng ghét thêm. Tôi xin nhắc lại rằng nếu tôi là con gái, không bao giờ tôi yêu các anh. Tôi cắt nghĩa anh nghe. Trong ái-tình, còn có cái gì làm cho người ta sung sướng hơn là hai người đối với nhau, mỗi người có những cái bí-mật mà người kia không biết đến ? Chính những cái bí-mật ấy nó sinh ra thi-vi của ái-tình, và hạnh-phúc của đôi nhân-tình. Khi những cái bí-mật ấy đã khám phá ra rồi, ôi thôi ! còn gì là thi-vi, còn gì là hạnh-phúc, mà cái ái-tình còn có nghĩa lý gì nữa không ? Cho nên những đôi nhân-tình nào biết cầm chừng nhau, mà giữ bí-mật cho thật lâu, để cho ái-tình nó ngầm-ngầm ăn sâu vào tận tâm-can thành một thứ cảm-tình tự nhiên, bất giác thì mới mong hưởng hạnh-phúc được lâu dài... Hồi với các anh, còn có gì là bí-mật ? Đúng trước mặt các anh, người con gái không còn có chút gì bí-mật nữa, vậy họ biết chắc là không khi nào các anh yêu họ một cách thực-thà, và nếu họ khôn, họ sẽ không bao giờ yêu các anh cả...

trứng... Đối với con mắt quái ác của các anh, trong bụng người giai-nhân nào, ở đâu khúc ruột già cũng có một mẩu thịt thừa, gọi là *appendice*, và có thể sinh ra bệnh *appendicitis* là một bệnh rất nguy hiểm...

Quả tim của người yêu có gì ? Không có những giọt-lệ thồn thúc, những tình-cảm xâu-xa gi dầu, chỉ có bốn cái ngăn thịt nho-nhỏ, bên chứa máu đỏ, bên đựng máu đen, và trong một phút, quả tim ấy đập bao nhiêu lần, — nếu đập nhanh quá, ấy là bệnh đau tim, chứ không phải

nhưng chính anh đã làm tôi phải nói ra... (một lát) Phải, các anh là người khoa-học, có lẽ một ngày kia các anh sẽ có ích cho đồng-báo, cho nhân-loại, các anh sẽ trả về những nhà bác-sĩ trú danh, sẽ cứu sống cho bao nhiêu mạng người... Như thế, càng hay — song mặc các anh Về truyện ái-tình các anh phải để dành chúng tôi... Tôi học luật chỉ là để tiêu-khiển đó thôi, thật ra tôi còn mang một tấm-hồn thơ chan chúa để yêu những cái ngoại sự học, để yêu những con mắt ho-cau, những làn môi hải-dường, những bộ tóc mây óng-mượt và thơm tho! Một tấm-hồn thơ mang nặng... A, lại nói đến thơ, thơ nào mà săn thế này (trong thấy mảnh giấy rơi dưới chân bàn nhặt lên) ?... Một bài thơ, một bài thơ-khá dài !

Của ai thế ? Hay là của Ly-Tao nương-tử đem lại để cho ta có thi-hùng đây mà... Hãy đọc dã : « kinh tăng nàng Kiều-Liên ». Ô ! hay quá, vừa vặn, bài thơ này lại tặng Kiều-Liên ! Thật là trời giúp ta, Ly Tao nương-tử chiều ta quá đỗi ! (đọc).

« Chàng thiếu-niên kia mắt sáng
ngồi,
« Tóc ròn đỉnh núi sợi mây chổi,
« Phất-pho theo gió bay man-máy,
« Lần răng soan-dào, rồi bóng
ai ? »

Hay, hay lắm ! Mấy câu mở đầu đã có vẻ lồng-mạn lắm.

Lần răng soan-dào rồi bóng
ai ?

vì có tình cảm gì súc động !... Còn trăm, nghìn cái quái gở hơn thế nữa, nghĩ đến mà rùng mình ! Đứng trước mặt các anh, người con gái không còn có chút gì bí-mật nữa, vậy họ biết chắc là không khi nào các anh yêu họ một cách thực-thà, và nếu họ khôn, họ sẽ không bao giờ yêu các anh cả...

(Khi Chi nói thì Lan đã cởi par-dessus bỏ trên ghế, vở cái chăn bông và cái chiếu ra ngoài cầu thang để ngủ, có ý dối với bạn như mọi lần — Chi nói một mình. Khi quay lại, không thấy bạn đâu).

Chi (một mình) — Lại dối rồi ! Đấy, tôi đã biết mà, sự thật mất lòng,

« Tóc ròn đỉnh núi sợi mây chổi ?

thì hay tuyệt.
« Lần răng soan-dào rồi bóng
ai ? »

Mở tóc mây phất-pho theo gió, lần theo bên răng soan-dào để tìm bóng người yêu, thì thực là một bức tranh tuyệt bút. Ta ký tên vào bài thơ này thì cũng không lấy gì làm xấu hổ... Nhưng mà không phải chữ ký của ta đây mà ! Ô ! bài thơ này lại ký tên Trần-Lan !... « Trần-Lan bài bút » ?

Có thực không hay là ta quảng
mắt ?... (dại mắt) Rõ ràng chữ anh
Lan thật đây mà !... (ngó ngác) Anh

Lan tặng thơ cho Kiều-Liên ? Khó hiểu quá ! Tôi thù thực rằng tôi không hiểu ti gì trong cái truyện này cả... (đọc thầm nốt bài thơ, rồi vò tờ giấy trong tay, nghĩ-ngợi, một lát) Anh Lan yêu Kiều-Liên ? Anh học-trò trường thuốc. Không lý quá ! Không thể nào được ! Hay là anh chàng biết mình yêu Kiều-Liên nên trêu ghẹo mình đây chứ gì. Phải cho anh chàng biết hay moi được. (chạy ra cửa gác lại dùng Khong, không, ta có nói với hắn bao giờ đâu ! Hôm nay là lần đầu tiên ta bay to tâm-sứ với hắn, (hết thí.., cầm mảnh giấy rơi dưới chân bàn nhặt lên) Một lát Lan trong thời minh loron của Kiều-Liên may là... Hai là... (cau mày, Không có lý nào ! Anh Lan yêu Kiều-Liên ? Không, không, nghìn lần không !... Chỉ có một cách riệu nhất là hỏi thẳng ngay hắn... (giấu thơ vào túi) Lan ơi ! Lan ! Câm đấy à ? Đùng lăn phải gió ở đâu mà không thưa lên thế ?... (chạy ra mở cửa thang gác) Chà ! ngủ vật, ngủ vật ! Người đâu mà dê ngủ thế ! Giời sáng rồi, dậy mau ! (tung chăn, kéo tai Lan vào).

Lan — Thê nào, chưa hết truyện kia ?

Chi — Anh vào đây, tôi thưa truyện. Tôi xin anh lỗi đã nói xúc phạm đến anh em học thuốc...

Lan — Anh nói gì mặc anh, chứ, can gi đến tôi ?

Chi — Anh không giận tôi đấy chứ ?

Lan — Tôi giận anh ? (vỗ vai Chi) Ô, Lan giận Chi thì còn giờ đất nào nữa ! Sao mà hôm nay anh quần thế ? Anh bị xúc-động thần-kinh quá, lại bị mưa, rét, nên hoảng hốt dậy chứ gì ! (sờ trán Chi) Đầu nóng bừng-bừng lên đấy mà ! Thôi, tốt hơn cả là anh đi ngủ ngay cho ấm-áp, và cho hoàn hồn lại đi, đừng nói lầm nữa...

Chi (cười) — Ủ, tôi hoảng hốt, anh nói đúng đấy. Song như ý tôi nghĩ thì đi ngủ bây giờ không bằng ngồi nói truyện ôn tồn với anh cho dịu-dần bộ thần-kinh lại. Tôi đi nằm bây giờ thì phát điên lên mất... Nói truyện đi, nói dịu-dàng cho tôi nghe nào.

Lan — Tôi có truyện gì nói với anh bây giờ ?

Chi — Vậy để tôi hỏi anh, rồi anh trả lời tôi câu một, nhé ?

Lan (cười) — Con nhà pháp luật lại sắp giờ lỗi quan tòa vẫn tội bây giờ ! Thôi, nếu anh muốn sau này làm quan Thẩm-phán, mà cần phải tập nghề trước, tôi cũng chiều ý anh.. (kéo hai tai mình) Đây tai tôi đây, để hầu anh.

Chi — Anh có đồng ý với tôi là khi người ta học thuốc, thì người ta quên cả những đường đi, lối lại trong cơ thể của dân bà, người ta dẫn đi, và sẽ không thể có được chút ái-tình tinh-thần ở trong lòng, họa chăng chỉ có cái ái-tình nhục thể, hay không ?

Lan — Cái đó, tôi phản đối anh hết

CHO KHỎI TIỀN

MẤT TẬT MANG

Chúng tôi sẽ trả tiền lại cho người nào sắm khi dùng phương thuốc này mà không lành.

1º) THUỐC TRỊ VÀ PHÒNG HO-LAO (tuberculosis pulmonaire) ; Ho ra huyết, ra đàm ; ho kinh-niên ; chữa cả bệnh bronchite và poitrinaire rất thần hiệu. Thuốc dùng hút hơi vào phổi và có đặc tính : a) Nhuận phế chí khái ; b) Sát trùng lao (bacilles de Koch) ; c) Chết huyết hóa đàm.

Mỗi hộp to 2p50, hộp nhỏ 1p50

Chúng tôi sẽ đăng mấy bức thư cảm-tạ của M. PHAN-BỨC-THÀNH ở Linh-cảm (Hà-tinh), M. TRẦN-KHƯƠNG phủ Diên-châu (Nghệ-an) và nhiều bức khác.

M. NGUYỄN-TRUNG-THẨM
Quảng-xá Đông-hai

NỘI HÓA
chemisette de tennis

Rất đẹp — rất bền

Áo cài khuy giá... 1\$20
Áo có fermeture éclair. 1.70

HIỆU DỆT

CỰ-CHUNG
100, Rue du Coton, — HANOI

Séhay

Muốn cho xe pháo nhẹ nhàng.
Mang lại AN-THÁI sáu sang như lời
Chắc bền giá cũng được hời..
Có hiệu AN-THÁI làm được xe đùng
như xe « Verneuil », vì sau khi sờ áy tan bẩn
hiệu đã mua được các dụng cụ dùng làm xe
mà bẩn-biện-lại-cam-doan là chắc chắn và đẹp
hơn, biện đã có tang chứng, xin mời các ngài
lại xem qua sẽ rõ.

Bảo dù đồ phu tùng xe kéo và chambre, lốp.
Có 28 mẫu vải dùng để lợp mui, đóng tay và
cát housse xe nhà và xe ô-tô.

Nhân lợp mui và cát housse xe ô-tô.
Đóng và chữa các xe nhà, xe hàng, xe ngựa
và xe bò.

An - Thái

Số 2, phố Nguyễn-Trọng-Hiệp, Hanoi
tức là phố giữa phố Cầu gỗ đi vào ngõ Gia-ngo

sức, và tôi sẽ cãi cho đến kỳ cùng.. Chi — Anh không cần phải phoc công cãi, miễn là anh cho tôi được cái chứng thực xác đáng, tôi sẽ tin anh.

Lan — Muốn mat sát anh em học thuoc, anh di từ một cái nguyên có rất sai lầm, là hế người ta biết rõ cơ thể của người đàn bà, người ta không có cảm-tình trong sạch nữa! Nhầm lầm! Nhầm lầm! Các anh không học đến những cái đó, có khi các anh mong mỏi thèm-thuồng, và ái-tinh của các anh dễ thành ra ái-tinh nhục-thể. Còn chúng tôi, khi đã biết rõ cái xác thịt của con người ta rồi, chúng tôi khinh nó lầm. Nếu có bao giờ chúng tôi yêu một người nào hợp với tâm hồn chúng tôi, thì chúng tôi yêu thuần bắng tinh-thần, thuần bắng tinh-cảm, không lẩn một hạt bụi dục nào trong cái tình tinh-khiết.

Chi — Tôi chỉ muốn anh cho tôi một cái thi dù...

Lan — Tôi có phải là ông cố nghe lời xưng tội của các bạn đâu.

Chi — Ít ra anh cũng là ông cố nghe tội của anh...

Lan — Tôi?... Chi — Phải, anh. Như anh chẳng hạn, anh có thấy bao giờ anh yêu ai một cách thuần tình-cảm, anh có từng gặp người con gái nào làm cho quả tim anh thốn-thức, làm cho đôi mắt anh quầng đèn lên vì thốn-thức đêm trướng không?... Kia, mà mắt anh thâm quầng lên đây này! Trời ơi, nếu vậy anh yêu ai, anh có thể cho tôi biết được không? (Lan cúi đầu im)... Anh có yêu ai bao giờ không? (Lan lắc đầu, mắt đau đớn) Không, anh không thực-thà, anh xem tôi có hề giấu anh cái gì đâu...

Lan (cười cười) — Giấu anh làm gì. Tôi không phải là con vật vô-trí, tôi phải có yêu... tôi yêu... tôi yêu... (cố tìm một cái tên nào, mà không tìm ra)

Chi — Ai? Mỹ-Châu hay Bích-Trà? Hồng-Ngọc hay Tố-Lan?

Lan (cười) — Tố Lan.

Chi — Hử, anh yêu Tố-Lan! Vì Tố Lan mà anh mất ăn, mất ngủ, mà tôi thứ bảy, anh không đi chơi, ở nhà vò đầu, bóp trán nặn được mấy vần thơ... (Lan giật mình, nhìn sang bài học) để đưa ai? Để đưa Tố Lan... (móc túi lấy bài thơ) mà có lẽ anh đã viết nhầm là... (Lan giật bài thơ xem) Kiều-Liên, hoặc viết thế để chê nhạo tôi... (Lan nhìn Chi có dáng cẩm giàn, lại có vẻ thương nè. Chi thì sầm nél mồm xuống).

Chi (trách) — Anh nên biết cái tình yêu là tối thiêng liêng, không nên xúc phạm tới... Anh đưa cái lối ấy nhã quá!... Anh định làm cho tôi trướng rằng anh yêu Kiều-Liên, để chờ tôi đau đớn... Không, tôi không đau đớn đâu... chỉ thương hại cho anh thôi.

Lan (cảm động nói to mà run) — Phải, anh nên thương hại tôi. Thương hại tôi là phải, anh ạ, vì tôi rất đáng thương... Anh không đau đớn, không la gì, nhưng tôi đây đau đớn lắm.

Tôi đau đớn vì tôi yêu Kiều-Liên đã lâu, yêu thầm thia, nay thấy anh cũng yêu Kiều-Liên, mà yêu một cách ngang tàng, tôi e một ngày kia tôi với anh phải bẻ chữ kim-bằng vì đó. Cái ngày ấy, tôi muốn lánh xa anh lại dắt tôi đến, không phải lỗi tôi...

Đến lúc này chỉ còn hai cách: một là chúng ta biết nhường nhau để giữ tình bằng-hữu, cái tình bằng-hữu mật thiết hơn 10 năm trời!... Hai là chúng ta nhất định đổi đầu tranh nhau cho được con người tuyệt sắc, dẫu bao nhiêu sự ngả nghiêng cũng dấn lòng cam chịu... Chỉ còn hai cách ấy để quyền ta kén chọn... (một lát) Tôi, thì tôi yêu đã một năm giờ, yêu ngầm-ngầm, yêu đau khổ, mà chưa tìm được một dịp nào để quả quyết...

Chi — Tôi thì tôi mới yêu Kiều-Liên được hai tháng nay... mà yêu nồng nàn, yêu hăng hái... và chắc sẽ có dịp...

Lan — Sẽ có dịp anh giết tôi...

Chi — Hay tôi lại giết tôi...

(Chi đứng dậy, đi lại

trong phòng, rồi ngã vật

xuống sofa mà khóc

mưa nở. Lan thì ngồi bóp

trán, trầm ngâm, mà đau

dolor lầm. Một lát, khi Chi đã gần thôi khóc, Lan đứng dậy lại đỡ lấy Chi thở dài.

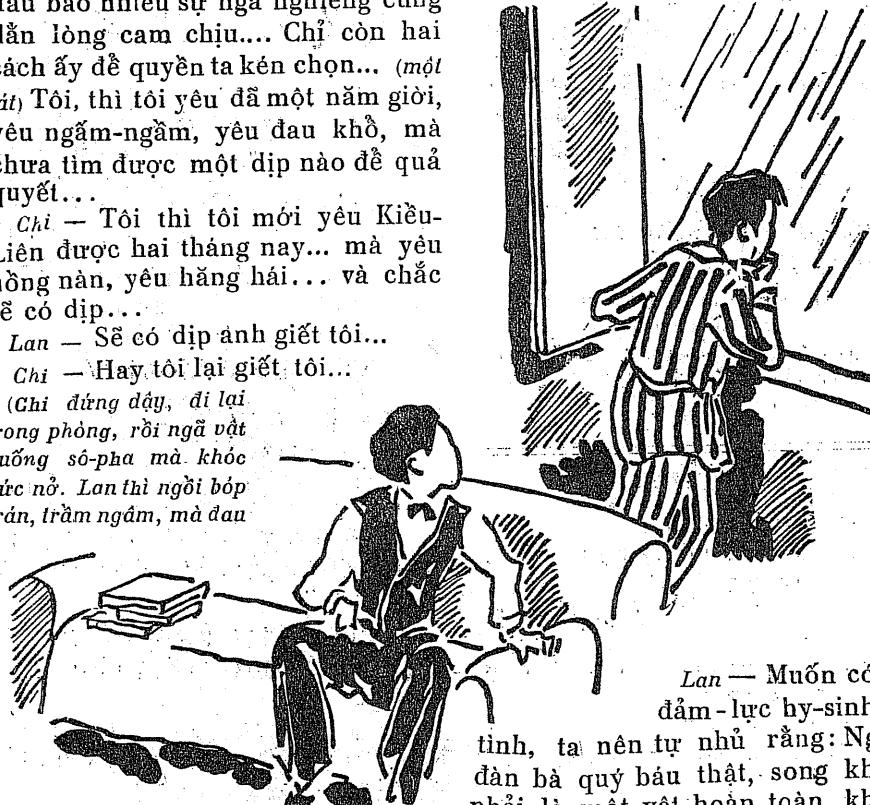
Lan (cố gượng) — Chi ơi! Chi! Sao mà trẻ con thế? Nín đi, nghe Lan nói đây... (Chi gượng dậy, lại là vào vai Lan) Cái gì mà chúng ta nói đến truyện giết nhau? Cái tình của đôi ta hơn mười năm nay, kết chặt lầm không thể nào vì một chút ái-tinh viễn-vông mà rứt nhau được. Không

không, cái thân tình bằng-hữu nó cũng nặng như cái ái-tinh kia, mà có lẽ là nặng hơn nữa. Anh vừa nói: «... cái tình yêu là tối thiêng liêng», tôi cho rằng cái tình bằng-hữu lại thiêng liêng gấp mấy và cao thượng gấp mấy. Giai gái mê muội mà yêu nhau, nhưng bằng-hữu bình tâm mà quý nhau. Một cái côn-con cũng có ý thể chia rẽ đôi nhân-tinh rất si,

nhưng tất cả những cái trò lục có thể trướng-tuong được cũng không khí nào làm là được đổi bằng-hữu rất thường. Huống nữa là chúng ta mười năm giờ đã qua, biết bao nhiêu linh-nghĩa, ha dẽ không biết cân nhắc để cho một phút mơ hồ làm tan tóm lòng sắt đá hay sao?....

Không, ta phải coi ái-tinh là cái cuồng dâng yêu của thiếu-niên, không phải là cái luật bắt buộc của tạo-hoa. Dẫu ta hy-sinh cái ái-tinh quý báu kia, không vì thế mà ta phạm lỗi với trời...

Chi (nói chua chát) — Hy-sinh ái-tinh!

Lan — Muốn có đủ dâm-lực hy-sinh ái-tinh, ta nên tự nhủ rằng: Người đàn bà quý báu thật, song không phải là một vật hoàn toàn, không được thanh khiết, cái ngay Trời sinh ra đàn bà là cái ngày Trời, Đất giận nhau, muốn quay rối một phen cho bộ ghét. Người đàn bà không phải là cái vật thiêng liêng như thánh-thần, như tiên-phật để cho anh sùng bái hình-hương...

Chi — Khi nói đến đàn bà, xin anh đừng kề Kiều-Liên vào đấy, vì Kiều-Liên thật là một hòn ngọc quý, một lá bùa tiên dê làm cho người đời được cảm thấy một ngày hạnh-phúc. Nếu anh yêu Kiều-Liên, hay nếu anh chỉ biết Kiều-Liên thôi, cũng đủ để cho anh nhận rằng: trong dám phụ-nữ mà có được một người như Kiều-Liên, thì phụ-nữ không phải là dám để cho anh nói xấu...

Lan — Không, tôi không nói xấu

phu-nữ đâu! Mà Kiều-Liên thì tôi lại yêu lầm! Song anh, anh Chi, tôi yêu anh biết bao nhiêu! Và tôi biết rằng Kiều-Liên không yêu tôi, nhưng anh Chi thì yêu tôi, yêu tôi lầm, không nòi dẽ tôi khổ não, và cũng không muốn khổ não vì tôi. Vậy chúng ta yêu ai, cứ việc yêu, mà đừng làm khổ nhau.

Anh yêu Kiều-Liên, tôi xin kính trọng cái tình yêu đó; mà tôi yêu Kiều-Liên, anh cũng đừng nên phả hoại... Nghĩa là, từ nay Kiều-Liên sẽ là một dóa hoa ta cùng thường ngoạn... (Chi định phản đối) mà không ai được động đến, một vị tiên cô, chúng ta cùng ngưỡng vọng một cách kín đáo, xa-xôi... Kiều-Liên sẽ không là vợ anh mà cũng không thuộc về tôi. Nàng sẽ di con đường của nàng cũng như trẫm, nghìn người thiếu-nữ khác, ta chờ quan tâm. Riêng chúng ta, mỗi người tạo lấy một cái hình ảnh Kiều-Liên trong tâm hồn để yên-ủi pỗi lòng... Chúng ta sẽ làm bạn với nhau cho đến khi hắt cái hơi thở cuối cùng.. Còn Kiều-Liên đâu lấy ai, đâu yêu ai, cũng vẫn còn cái hình ảnh tuyệt sắc giải nhân mà một ngày kia đã vô tình in sâu vào tâm hồn chúng ta.

Chi — Sao mà hôm nay anh hùng hồn thế! Tôi không ngờ anh giải được cái nỗi bất bình của chúng ta một cách nhanh chóng và khôn khéo đến thế. Xin tuân theo lời anh và cảm ơn.

(Chi bắt tay Lan, Lan đứng dậy, mặt rầu rầu đau đớn lầm, dì loang-choạng ra mở cửa sổ, tra vào khung cửa nhìn ra đường: giờ ván mưa to. Một phút nặng nề. Tiếng mưa rào-rào, nghe náo-nặng lầm.)

Chi (nhìn theo Lan, một lát; chạy tai) — Tôi thấy như anh đau đớn lầm, phai khồng, anh Lan?

Lan (cười gượng) — Không, anh nhầm đấy. Tôi có gì mà đau đớn đâu, chỉ vì nói nhiều quá trong lúc đang cảm động, nên mệt đó thôi... (vin vai Chi cùng quay vào giữa nhà) Chúng ta nên đi nghỉ, ba giờ sáng rồi.... Anh ra cầu thang lấy hộ cái chiếu, rồi đóng cửa lại nhé!

(Chi ra, Lan đứng một mình, cắn môi im lặng, nét mặt lại đầy vẻ đau buồn. Một lát)

Lan (thở dài, ngửa mặt nói một mình) — Ta đã tự nói đổi ta một cách ghê gớm... Cái tình bằng-hữu, dù nặng đến đâu, có thể nào thay được ái-tinh không?...

Chi (ôm chiếu, chăn vào, vừa giải xuống sàn gác vừa nói một mình) — Thế mới biết cái tình bằng-hữu có khi còn mạnh gấp mấy ái-tinh, và khi người ta biết yêu nhau bằng một tấm lòng đại-lượng, cái cuộc đời mới dẽ chịu làm sao! Cái cuộc đời mới dẽ làm sao!

HA MÀN

DOAN-PHÚ-TÚ

CÁI CHÍNH

Trong bài « Kiều-Liên » đăng số báo trước, có vài chỗ in lầm, vây xin cái chính:

Cột thứ nhất, dòng 14: Hai mảnh chiếu rách tươm, xin đọc là: hai mảnh chiếu rất tươm.

Cột thứ ba, dòng cuối: (thiếu một đoạn, xin đọc lại: Chi (vui cười). — Rồi những giờ nghệ người ta nén gót giày vernis & promenoir một cách ung-dung và ênh-ênh, ra điều ta mới ở một loge nào ra đây, vì ở loge ra ta thì tát dì về cái promenoir ấy...)

Từ nay các quý-bà, quý-cô hẳn được vừa ý, vì tiệm chính BOMBAY 89, Hàng Khay đã khoáng-truong rộng rãi, với muôn nghìn hàng mới kiểu lạ, thiết kế chung bày cho tiện việc kén chọn. Nhất là vụ cưới xin đến nơi. Tiệm chính BOMBAY đã nhận rất nhiều hàng từ D'álbène, đóng hộp rất lịch-sự.

Ông QUẬT-HIỀN « Thịnh-dịc được phong » VŨ-DUY-THIỆN 139, phố Hàng Rươi Nam, định 20 năm nghiên cứu nghề nồi hổng danh-sự. Có thuốc Lầu 0300 một ve. Thuốc Dương-mai 2\$00 một ve. Khi-hu (xích bích) 2\$00. Ai hỏi han về bệnh cẩn săn lùng mách giúp.

KHAI-HƯNG VÀ BẢO-SƠN

sẽ hợp trí, góp sức
để hiến độc-giả một truyện dài
rất cảm-động:

GÁNH HÀNG HÓA

sẽ bắt đầu đăng
từ số sau.

Tết năm nay các ngài dùng giấy gì?

Giấy Kim-Thời

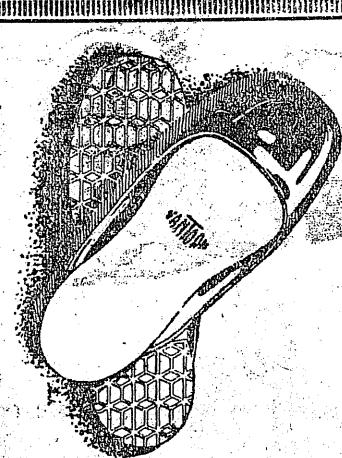
Marque, dessin et modèle déposé

Kiều rất đẹp, mii-lảng Hoa-ky rất tốt, để cao-xu den, đúc ở bên Pháp, di bền gấp bốn lần để da hay để crepe, không churret và toet ra như để crepe, trông đẹp và nhẹ như để da, di mưa không ngấm nước. Giá rất h

Bán buôn và bán lẻ:

VẠN-TOÀN

95, Phố hàng Đào, 95 — HANOI

THÀNH THƯỢC LÂU
TU-NGOC-LIEN
1er
JUIN 1933
DON LÊN
HÀNG NGANG
Số 8 HANOI

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

Tin trong nước

Dức Bảo-Đại đi tuần du.

Huế — Đức Bảo-Đại đã cùng với quan Khâm-sát Thibaudeau đi tuần du hạt Ban-Mé-Thuot.

Một lệnh định mới về việc mất thẻ căn-cước.

Từ nay ai mất thẻ căn-cước sau khi đi triều, nhà chúa-trách phải cho mở cuộc điều tra cẩn-thân, xét thấy chứng-cố đích thực là người có thể bị mất, bấy giờ mới phải giấy chứng nhận cho, thì người mất thẻ mới ra sở căn-cước lấy thẻ khác được.

Thuế xuất-cảng mới về thóc gạo và ngô.

Bắt đầu từ 1.11.33, Chánh-phủ sẽ cho thi hành thuế xuất-cảng mới về thóc gạo, và từ 1.12.33 thi hành thuế mới về ngô.

Thuế xuất-cảng mới về gạo và bột được hạ hòn thuế cũ 20%, thuế xuất-cảng mới về gạo trắng và tẩm hòn thuế cũ 25%.

Từ nay lúa gạo Đông-dương trả qua Pháp cũng phải chịu thuế xuất-cảng như trả qua các ngoại-quốc khác vậy.

20 hòn tiền Bảo-Đại trở về Hanoi.

Hanoi — 24 hòn tiền thau ở Haiphong gửi về Hanoi chuyển trước đã tiêu thụ hết, nên lại phải gửi về 20 hòn nữa, giá cả 1000p00.

Phòng Dân-biểu Bắc-kỳ hợp Hội đồng.

Trước có tin đến 25.9 này, phòng Dân-biểu Bắc-kỳ họp Hội đồng thường-niên, nhưng vì số dự-toán sang năm làm chưa xong nên lại hoãn đến đầu tháng Octobre này.

Về dịp Trung-thu.

Ông Nguyễn-dan-Giám Hà-dông có treo một giải thưởng trống-quân — bắt đầu hát từ hôm mồng 10, phá giải hôm rằm (ở chợ Hà-dông và ở các phủ huyện).

Tin làng báo

Báo Progrès-Indochinois bị truy tố.

Ông Đỗ-thúc-Trâm chủ báo Progrès-Indochinois bị truy tố về tội trích một bài của báo « Le Populaire-de-l'Indochine » và viết nhiều bài súc phạm đến Triều-đinh Huế, đã bị đòi ra trước quan Biện-lý.

Giới - thiệu Sách mới

Bản-báo mới nhận được :

1) Quyển Người-Son-nhan của ông Lưu-trọng-Lư. Có phụ thêm mấy bài thơ mới (một vài bài đã có đăng trong Phong-Hoa số tết). Sách già 30 trang, giá 0\$30.

2) Quyển Thiên-văn thường thức của Thomas Trú. Sách già 124 trang.

3) Quyển Quốc-văn So-học độc-bản của ông Nguyễn-đức-Phong. Sách già 234 trang giá 0\$60.

TIN THỂ-THAO

Bơi lội

Cúp Cung-đình-Vận do Rạng-Đông và Indo-sport tổ chức.

Đến chủ nhật 24 Septembre này, hồi 6 giờ sáng sẽ có cuộc bơi 3600 thước, không có giải thưởng, do các ông Cung-đình-Vận, Henri Rochat, Nguyễn-văn-Định, Nguyễn-ngọc-Đầu, Cao-nhu-Thắng và Lưu-đức-Thành bơi.

Cuộc bơi 800 thước có giải thưởng hiện đã có 20 người dự cuộc và cuộc bơi 1600 thước có 7 người dự cuộc.

Sau cuộc bơi 800 thước sẽ sen cuộc bơi thuyền buồm rồi mới đến cuộc bơi 1600 thước.

6 giờ kém 15 các người dự cuộc phải có mặt tại nhà Cercle Nautique ngay con đường Cổ-Ngr. Lúc bơi phải mặc maillot và quần đùi đen.

Rạng-Đông và Indo-sport
lai cào

TIN TRUNG-HOA

Nhật bắt dân Nhiệt-hà giồng thuốc-phien.

Bắc-binh — Sau khi đã lấy được Nhiệt-hà, Nhật bắt buộc dân ở đây phải giồng thuốc-phien. Khắp tỉnh Nhiệt-hà có thể thu được 10 vạn cân, còn Đông-tam-Tỉnh thì thu được 30 vạn cân.

Các trường học phía Đông Bắc từ nay toàn dạy chữ Nhật.

Bắc-binh — Gần đây người Nhật định thi hành 3 chính-sách mới tại mặt Đông, bắc nước Tàu là :

I. Các trường học dạy toàn chữ Nhật và tiếng Nhật.

II. Quan lại toàn dùng người Nhật.

III. Ngạch cảnh-sát Mân-chau có thiếu người cũng không bồi ai nữa.

Tú-xuyên đã hết nội loạn.

Tú-xuyên — Hai tướng ở Tú-xuyên là: Lưu-Tuong và Lưu-văn-Huy đã bao lâu nay vẫn cùng nhau khai-chiến, nay đã hòa-hiếu và tuyên bố với quốc-dân từ nay sẽ cung hiệp-lực đem quân đi giúp việc tiêu-công.

TIN PHÁP

Thanh-niên thế-giới hội-nghị.

Hội « Thanh-niên thế-giới hội-nghị phản đối chiến-tranh và chủ nghĩa phát xít » ở Pháp đã tuyên cáo chủ nghĩa với anh em lao động Đông-dương và cỗ-dộng lấy thêm hội-viên.

Tin Nhật

Quanh việc ám-sát Khuynh- dưỡng-Nghi.

Đông-kinh — Quan Biên-lý tòa án Hải-quân giữ việc xử án các sĩ-quan đã dự vào cuộc mưu sát thủ-tướng Khuynh-dưỡng-Nghi, xin tòa xử từ 3 người, 3 người cầm-cố chung-thân và 4 người từ 3 đến 6 năm tù.

Quan Tông-trưởng bộ

Ngoại giao từ chức.

Đông-kinh — Bá tước Uchida là Tông-trưởng bộ Ngoại giao Nhật đã cáo bệnh xin từ chức hôm 14.9. Ông Kokishirata nguyên sứ - tần Nhật ở Moscou đã được cử lên thay.

THUỐC ĐIỀU-KINH THẦN-HIỆU

Đàn bà kinh nguyệt không đều, sinh ra dứa dầu, đau mắt, đau bụng, đau lưng, không sinh đẻ.... Chỉ dùng 3, 4 hộp DƯƠNG-HỒNG ĐAN của THỌ-DÂN Y-QUÁN, sẽ khỏi các chứng, vì thuốc ấy điều kinh, bồ huyệt, rất lợi cho sự sinh-dục. Ai dùng rồi cũng phục là hay.

Mỗi hộp \$1.20

Ở xa thêm tiền cước. Thư và mandat xin gửi cho ông :

PHẠM-QUẾ-LÂM 54, Phố Sinh-tử — Hanoi

THẤY HAY NÊN GIẢ-MẠO

Thần Cốc-Tử đã có tiếng,
Suốt nước Nam đều biết hay,
Có kẻ vô-lại đâu đến,
Muốn kiếm lợi nên giả-mạo thầy !

Tôi xin có lời kinh-cáo đề đồng-bảo biết thầy trưởng Thần-Cốc-Tử, đến nước ta từ Haiphong đến đây, đã bấy năm nay, tôi đã giới-thiệu thầy cho đồng-bảo biết.

Vì thầy xem bói, xem số Hà Lạc, xem tướng nhiều người đều khen tài thầy là nói ai đúng ấy không sai một điều. Cho nên thầy được đồng-bảo: người Annam, người Khách-cố các ông Tây-bà Đàm-càng ngày đến xem càng nhiều. Thầy được chính-truyền tự nhà và có học-thức chắc-chắn.

Thầy mà nay chung quanh có nhiều kẻ thầy-thế, cũng đặt tên hiệu giống-giống nhận làm anh em chủ-châu để mong kiếm-lợi: nói lầm điều sai, làm cho mang tiếng. Đời này thiếu gì hàng người thầy cái gì hay thời giả-mạo. Cho nên tôi sợ sự giới-thiệu của tôi trước có người tưống nhầm, phải có mấy lời mách các quý-khách nêu nhõn đích « Thần-Cốc-Tử » trên gác, số 40 phố Hàng Bông, Hanoi, mới là chính-thầy.

MAI-LỘC-ĐƯỜNG
37, phố Lambot, Hanoi

Chỉ có **3\$50** mà có thể làm cho tre con được mạnh mẽ, chân tay cứng cáp, tinh thần sáng khái-túc là mùa 1 cái xe **AUTOFORT** (là một thứ đồ chơi thể-thao)

Bán tai nhà đóng đồ gỗ các kiểu tân-thời

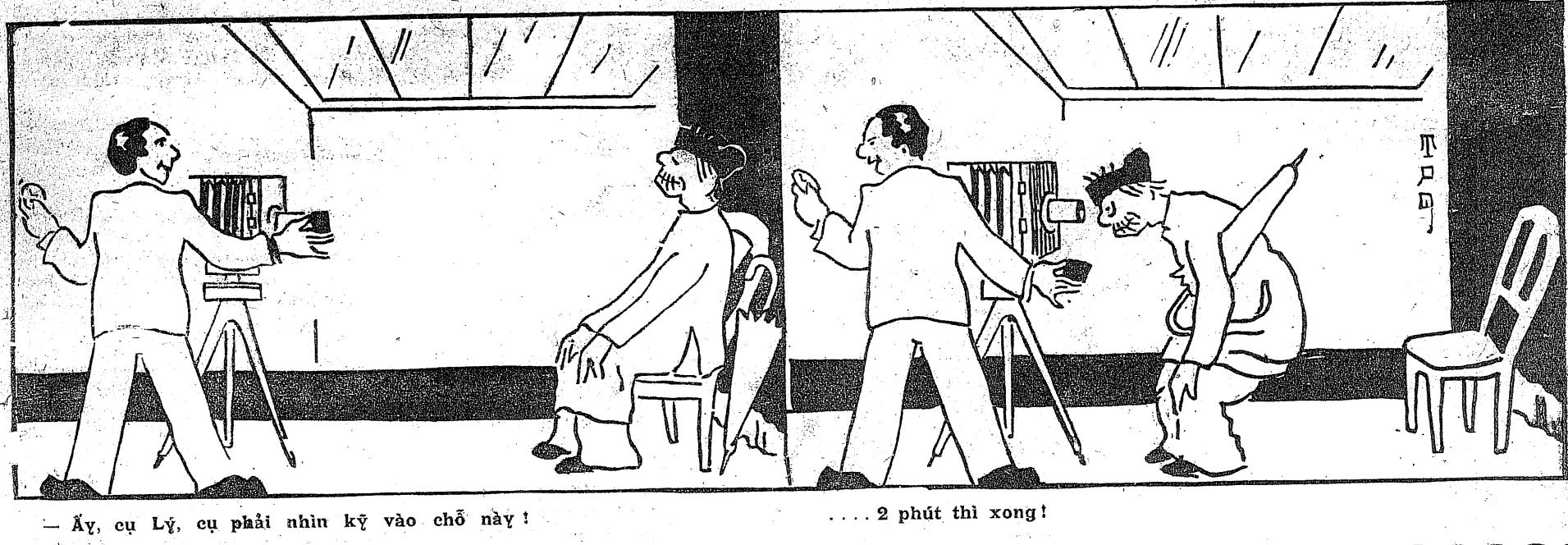
**PHUC
THANH**
DONG
CHUA
VA BAN
DU BO PHUTUNG
XE TAY
KIEU MOI
GIANG DEP
GIA DE

(tức là nhà PHÚC-THÀNH cũ).

Ở số 43, phố Hàng Đậu, Hanoi — Tel. 251

Mua buôn từ 10 cái giờ lên có giá riêng

GÁI CẦU TREO**MỘT KIẾP TƠ VƯỢNG HAI MỐI TÌNH**

Nghe đến tiếng « gái cầu treo », xin các ngài chờ hỏi tôi cầu treo ở đâu vội. Để tôi nói cho ra đầu ra đuôi đũa.

Gái cầu treo chẳng cô nào được học như ta, cho nên dù đến chữ O thật méo, các cô cũng vạch không nén. Thế mà cái tài kinh-te, cái óc thực-nghiệp của các cô đến các tay bác-học cũng phải phục. Chẳng thế: không có được đồng trinh nhỏ, cô nào cũng gây nỗi một cái co-dồ rất đáng sợ cho con trai nhà Nam minh. Mỗi cô đốc xuất hẵn một nhà máy to: có dan, có to, có máy kéo sợi, rồi từ những việc nhò-mọn đến việc tröm to, kéo sợi, cái gấm, thêu hoa, nhà máy cô nào, cô nấy chỉ một mình làm lấy, không nhờ vả nhau mà cũng không thèm cậy đến ai.

Nhà kỹ-sư Brown danh tiếng như thế mà còn phải nhờ tới các cô mới nghĩ nỗi lối cầu treo, là lối cầu ngày nay ta thường thấy gióng dọc gióng ngang, gióng lên gióng xuống, trông xa như con rồng ròn khúc qua sông vậy. Ấy thế mà đến việc nội-trợ cũng lại một mình các ả đảm-đang nứa mới lạ chit !

Cái tài của gái cầu treo, bà con đã phục rồi, bà con muốn hỏi tôi các ả ở đâu hẵn ? Vậy tôi xin nói để bà con đỡ sốt ruột: gái cầu treo, ở ngay nước Nam minh cũng có, vì các ả là dân vạn quốc,... vì các ả là... Nhẹn !

Tưởng là gì ? Chứ những ả nằm trên võng « lây trời cho chúa tôi sang » ấy, thi tóm chết !

Tôi nghiệp quá, bà con chế cái bụng các ả nó đã ống lại có bốn cái núm con diêm đắng sau lâm mất cả về mỹ-thuật đi chứ gì ? Ấy thế mà đang nằm trên phản, bà con đột nhiên thấy ngay trước mắt, bốn cặp

càng nguê-ngoao của các ả, có lẽ đến chết khiếp đi được đấy nỉ ? Tôi xin nói thực, chính đến tôi đây cũng thế.

Khốn nhưng cái bụng ống ấy lại là cái nhàmáy chế to, bốn cái núm vô duyên kia là bốn cái máy kéo sợi, mà chân cẳng cô nàng phải như thế mới làm việc được, thì bà con xem nên xếp đặt thế nào cho nó có vẻ mỹ-quan, bảo giúp tôi với.

Chứ tôi đây xin chịu, vì gái cầu treo là con nhà lao-động, thì giờ đâu mà nay phấn diễm, mai son tó.

Cái nghề nó làm xấu con người là thường, đã có nghề thì đẹp, xấu có hè chi, « cái nết đánh chết cái đẹp » cơ mà !

Vậy tôi xin bỏ cái « sắc » đi mà nói đến cái « tài » của gái cầu treo.

Kia một cô đang làm việc, ta cứ rón-rén lại tận nơi mà xem, dừng làm náo-động, kéo cô ta giận, cô ta ngừng chán, cô ta nguây-Nguây bỏ đi trốn nơi khác mất !

Ta cứ cố nhìn kỹ mà xem, dăng sau, bốn cái núm chướng mắt kia, nó đang thập-thò tung ra ngoài một đám mây trắng. Mỗi núm phóng ra hàng nghìn sợi to, bốn núm vị chí đi bốn nghìn ! Rồi bốn nghìn sợi chập thành cái sợi mà cô nàng căng ngang ở nhà ta đó.

Cái võng, cái cầu treo, hay cái mạng của cô trông như cái bát quái, nếu ánh nắng chiếu vào, đường tơ sẽ lóng lánh như ngọc vậy.

Đẹp lắm ! ai ngờ cái con người xấu như ma kia lại có cái tài hoa như thế !

Mạng cô căng lên là cái biểu hiệu của cái đời cô đấy. Mỗi sợi to là một đoạn ruột cô đấy : ta làm cô đứt ruột ư ? Lòng cô đau xiết bao !

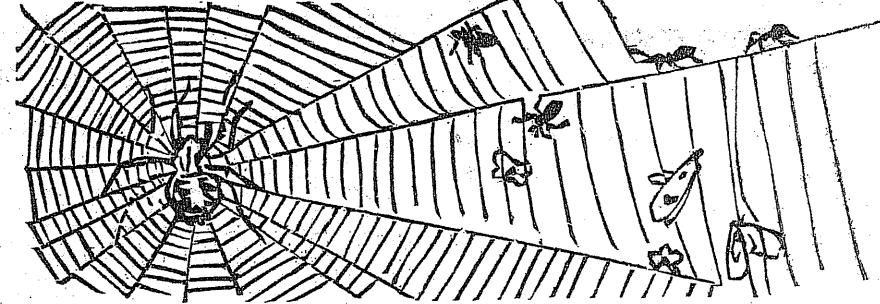
Cô căng mạng lên, cô lấy chỗ giữa

làm nhà, lấy chung quanh làm lưới, làm bẫy, làm bẫy chiến trường, làm nơi sau này bỏ thây biết bao muỗi, ruồi, sâu, bọ.

Một sợi to cô căng lại là một sợi giây điện báo, cô chỉ việc ngồi trong nhà cũng đủ biết được tin tức phía ngoài rồi. Nhưng cô chẳng phải là gái cẩm cung, cô bày trận xong, thường cô ra nơi khác, nấp vào khe cành, kẽ lá để trong những ngày « hung », thân cô khỏi làm mồi rủ loài ác đến.

— « Bữa nay, ta no rồi đã dành Chứ mai, kia, kia, kia, cũng như thế thì ta ăn phải đói. Ta đói thì nhà máy đình công. Nhà máy đình công thì ta không có sợi chăng. Không sợi chăng thì ta đói. Ta đói thì nhà máy đình công. Nhà máy đình công thì không có sợi chăng. Không sợi chăng thì... »

Cô á ruột rồi như to vò, lúng-tùng trong cái vòng luân-quản ấy một hồi, rồi nhất định cứ như xưa, nghĩa là : cô bỏ cửa, bỏ nhà cho quân du

Cô từng trải việc đói dã lăm, cô nhận biết cái đói cô nó gian-nan, nguy-hiểm, nên cô khôn, cô phân biệt được kẻ hay người dở, ai là bạn cô mà ai là kẻ thù.

Nhất là các công tử kiến, thắt đáy lưng ong, diện bộ cánh đen hay đỏ ; — gái cầu treo ghét thảm ! Các cậu nhiều khi cứ chàng mảng, đuổi chảng đi, hỏi chảng nói, mà nào có công việc gì đâu, các cậu chỉ chực ăn beo !

Thấy các cậu, gái cầu treo đã lầm-bầm rằng :

— « Quân gì mà dai nhự đĩa đói, cứ chồn-vòn làm mất cả công việc của người ta. Mi cứ chạy như ngựa sống thế, thì còn con gì dám bén mảng đến đây nữa... »

Rồi cô á giận run cả người, phải dựa vào cây, bàng-khuâng nghỉ ngọ, cô lo xa :

thủ, du thực, cô bước đi lập lại eo đõ nơi khác.

Cái, sự nghiệp của cô nay mất mai dựng như thế là thường. Song những lúc tám chận thoăn-thoắt, cô khi cô chợt nghĩ đến thân thể, lo cho cái hậu vận mịt mù của cô, cô ngừng lại, cô thồn-thức trách con tạo đầy đọa chi mình vào cái kiếp to vuông.

Có khi cô cảm quá, cô rời sợi to, cô ngã vật xuống, thiêm-thiếp giấc nồng. Nhưng khi mở choàng mắt tỉnh lại, nhìn chung quanh, cô giật mình, nỗi lo đâu lại kéo đến. Lần này, cô nén lòng sầu, gượng nổi lại đường to dã đứt quãng, rồi mãi công việc, gót sen cô lại thoăn-thoắt, gánh buồn nhường như cô đã trả hết cho theo ngọn gió từ bao.

(Còn nữa)

CHÀNG THÚ XIII

HỘI PHỤ - HUYNH HỌC - SINH

Từ khi người Pháp sang reo giồng hạt văn-minh ở xứ này thi các Ngài hiều ngay nền âu-hoc là cần, nên kẻ gởi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục đích mong sao cho con em chóng được thành tài. Xong cũng nhiều người bất-mẫn, vì gửi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà tìm nơi học đứng-dẫn nhiều nỗi khó-khăn, nên ông LEURET, cù-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Cửu-lé Toàn-Quyền Đông-Pháp, khi đi diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc, còn nhớ nhời yêu-cầu của các Ngài, mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo-hoa trong khoảng hơn hai mươi năm giờ bên Pháp mà đào-luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là :

Lycéum Libre HONG-BANG Hanoi

Trường tuy mới mẻ mà niêm học mới rồi đã có non hai nghìn học-sinh: nào lầu, nào Nhật, nào Tây, Ai-Lao, Cao-Miên, Xiêm-La, Án-Độ, Trung, Nam, Bắc, ba kỳ tối-hoc, kẻ thi bằng tay (CEPF, BE, BEPS, BS, Bacc. Métro), người thi bằng bản-xứ (CEEL, CEPFI, DESPI, Bacc. local). Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư-thục này được phép mở đến ban Tú-tài và giấy đi đủ các kỳ thi, mà quy-mô kỷ-luat theo như các trường có tiếng bên Pháp. Trường ở cửa Hanoi, trông ra ba mặt phố (Jules Ferry, Cathédrale, Lamblot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông, có sân chơi mát-mề, cây cối um-tüm, có chỗ cho lưu học-sinh ăn & ngủ trong trường tiền ăn học không tính đắt. Các lớp nghỉ-hè có đủ. Niên học 1933-34 bắt đầu ngày: 1er Septembre hời 7 giờ sáng. Ai xin học hay xin cuốn điều-lệ thi đến 70 Hàng Trống bay viết thư đề :

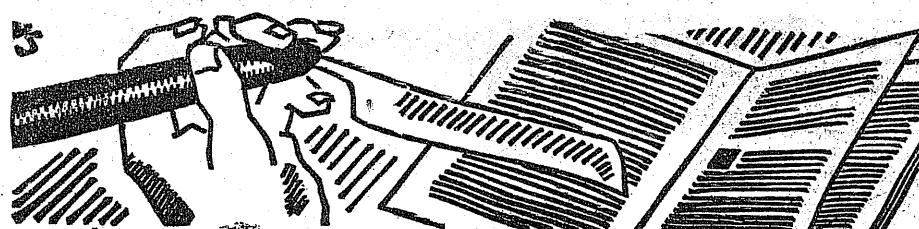
Monsieur le Directeur du Lycéum Libre Hong-Bang Hanoi.

NHÀ THÍ - NGHIỆM BỆNH LÂU GIANG

Đã phát minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hiệu thuốc Lê-huy-Phách làm thuốc đã lâu năm, đặt phòng riêng để thí-nghiệm bệnh Lâu và Giang-mai. Hồi năm 1931 đã phát-minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lâu mới phải (état aigu) bắt cát mủ máu, buốt, tức, chỉ dùng từ 4 đến 6 ve là khỏi hẳn, mỗi ve giá Op50 Lâu lâu năm (état chronique) thường sinh nứa tiêu vàng đỏ, hay đặc cùng là vân-vân, lúc đi tiểu thấy nóng, từ chi môi-mết, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khó chịu khác nữa. Như thế chỉ dùng 2 ve liết-trùng giá mỗi ve Op60 và 1 hộp to bồ ngũ-tạng trù-lâm 2p. hộp nhỏ 1p. là khỏi hẳn. Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ già lại tiền. Còn bệnh giang-mai thì bắt cứ nặng đến đâu, uống thuốc của bản-hiệu cũng không khỏi hơn là bệnh lâu, ai ai đều biết. Muốn khỏi điều gì định theo timbre Op05 giả lời ngày. Ông ra mua thuốc gửi thư về số gửi theo cách Linh-hóa giao-ngân (C.R.). Thư và mandat xin dè :

M. Lê-huy-Phách
12, Route Sino-tù, Hanoi — Tonkin

NHỮNG HẠT ĐẬU DỌN

Văn tả người.

1. — Trích trong truyện (Tâm-Khuê (T.N.D.B. số 145):

Chám thuốc lá xong, một nụ cười lộn chộn mỉm Tâm-Phú có vẻ đau đớn trong 22 cái xuân-xanh.

Thế thì cái nụ cười ấy có ý vị lầm, tuy nó có vẻ đau đớn trong 22 cái xuân-xanh.

2. — Cứng trong truyện ấy:

Ôi con người yêu-diệu biết chàng nào, nước da trắng mịn, mài dọc dừa, điểm thêm hai con mắt bồ câu và cặp môi đỏ chót thường để lộ hai hàm răng trắng như ngà mà những cái đó hình như Tao-hoa chỉ để riêng cho những người như Tâm-Khuê nàng được hưởng. ? Tôi nghĩa quá đi mất !

3. — Trích trong báo Đông-Pháp số 2441 trang 2.

... Thứ nhất cái đầu, tóc chải bóng mượt, nằm trên bộ mặt choán-choắt, đèn đèn...

Cái đầu nằm thế nào được trên bộ mặt ?

Già giàn quá.

Trích P.N.T.B. số 1 (bài Phi-lộ trang 3).

« Tiêu-thuyết » mỗi kỳ hai cái.
Già giàn thật ! Tiêu-thuyết những hai Cái một kỳ,

Ý chừng cô ấy giải phóng.

Trích trong truyện « Người vợ tám ngày » (P.N.T.B. số 1).

1. Cô Liên tho-thần phóng đôi con mắt rầu-rủ.

2. Liên-Hương phóng tầm mắt ra tận chốn trời đằng xa.

Thế là các cô đã giải phóng được đôi con mắt !

Thực à !

Cứng trong truyện ấy :

Nàng là cái hình người sáp nặn.

Vậy nếu nàng mà ngồi gần lò sưởi thì chảy ráo còn chí.

Tội nghiệp !

Trích trong « Mấy lời nói đầu » (P.N. T.B. mục Trước mấy ảnh) :

Chúng ta cũng nên lèm những tật xấu của ta mà mạnh bạo... cẳng nọc ra dưới ánh sáng mặt trời.

Thì cứ cẳng cọc chúng nó ra. Nhưng này, các cô ơi, những tật xấu của ta, chúng nó thường ở trong xác thịt, vậy thì có lẽ các cô phải mạnh bạo cẳng nọc cái xác thịt của các cô ra dưới ánh sáng mặt trời chẳng. Nếu thế thì tội nghiệp quá đi mất các cô ạ !

Trong bát chè nhà.

Trong truyện ngắn « Ái tình » của Việt-Sinh :

Bên con đường Cồ-ngư, Vân và Lan hai người lặng yên ngồi trên bãi bờ...

Có lẽ tác giả viết ngồi trên bãi cỏ « và cụ thợ xếp chữ cao hứng » xếp ngay thành bài bờ ? Hay ngài di chơi Đỗ-Sơn mới về, còn ngày ngất cảm tình cùng bãi bờ chẳng ?

NHÁT-DAO-CẠO

Phong-Hoa đương dự định mở một mục nói về bon Càn-long (từ lúc thành lập cho đến lúc tan). Hiện đương điều tra.

HỘP THƯ

Ô. B. x. Quỳnh — Vũ-tiễn Thái-binh —
Tranh ông chỉ được đăng, chứ không được thuđong.

Ô. P. v. Biểu — Nhà báo xin nhận là ông có trả tiền rồi, nếu ông mua thêm hai tháng báo thì tính theo giá bán bán lẻ. Xin ông viết thư cho nhà báo biết ý ông muốn gì một cách rõ ràng vẫn tắt, vì xem thư trước chưa được rõ.

Ô. M. V. Hanoi — Ngài cứ viết thư hồ báo Saigon 39 Colonel Grimaud Saigon.

Ô. B. Quang Thạch-thát — Đã nhận được.

Ô. Minh-Tuynh Hưng — xin ông gửi nốt những đoạn sau.

Ô. Lan-Sơn Haiphong — Sẽ đăng dần.

Ô. Giêm — Làm từ nhà báo — Đáng lẽ là báo biển vì ngại trả nên mới ra như thế.

Ô. N. B. Diên — Rất hay, tiếc rằng muộn quá rồi.

Ô. Dr. B. Hải-đường — Bản-báo không thể theo ý ngài.

Ô. Tr. xuân-V. à Vinh.

Từ số 1 đến số 10 = \$0.10 × 10 = \$1.00

“ 11 “ 13 = 0.03 × 3 = 0.09

“ 14 “ 20 = 0.07 × 7 = 0.49

nghĩa là 1 đến 20 giá 1.58

Ô. Ng.v. Ng Phố Bình-gia. — Ngân-phiếu của ngài gửi ngày 19-7-33 bản-báo đã nhận rõ.

Ô. Qu. Đ. Soai-Riêng. — Ngân-phiếu của ngài, bản-báo nhận rõ, vì người viết bǎng biên nhầm.

Ô. L. v. Qu. Vientiane. — Hạn cũ của ngài đến 15-9-33 này vừa hết. Cái ngân-phiếu số 154 séri 010. 007 ngày 6-9-33 số tiền \$160 là bắt đầu về hạn mới từ 16-9-33 đến 5-3-34.

TRẢ LỜI XẾP CHỮ Ô

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	T	H	A	N	N	H	I	E	N	A	N	
2	H	I	I	G	A	I	C	H	O	N	G	
3	I	N	S	A	C	H	H	O	N	H	D	
4	T	H	O	I	L	U	A					
5	H	A		N	O	N	G	N	I	A		
6	U	N	G		G		G	O	N			
7	H	O		K	M	U	N					
8	M	U	R	I	H	A	O					
9	M	U	T		N	O	N	G	M			
10	U	O	I		T		M	U	A			
11	U	M	E	T	A	T	E					
12	N	G	U	Y	E	N	N	H	A			

TALC DE VENISE PARFUMÉ « CON-GÀ »

là thứ Phấn Soa-Rom của Nước Ý-Bại-Lợi. Khi tắm xong, soa vừa chẳng vừa mát, lấm rôm, khôi ngứa lại ré tiền.

Hộp 120 grs. giá có: \$0.10
Có bán lẻ ở các cửa hàng to các tỉnh.

Tông Đại-ly
TRUNG, NAM, BẮC-KỲ
NAM-TÂN
84, Phố Bonnal, Haiphong
Bán buôn và bán lẻ

Trên bức tranh của nhà họa-sĩ có vẽ người. — Vậy người kiều-mẫu đứng ở chỗ nào, các bạn tìm dùm hộ cho họa-sĩ.

Cô giấy nhận thực bằng khen chữa về bệnh

LÂU GIANG

(sản lồng giúp các người nghèo khổ chẳng may bị phái)

Bệnh lậu phát ra sưng, tức, mủ, máu, cườm dương đau, đi đại buốt, dù nặng nhẹ thế nào, em dùng 1 lọ thuốc trong 24 giờ đồng-bằ là dễ chịu ngay, \$0.50 một lọ, 5\$ 12 lọ, mà sau khi khỏi bệnh này đi độc còn lại nước tiểu khí trong khi vàng, lâu vẫn đục (filament) qui đầu tròn-trót, thỉnh thoảng nhói ngứa, còn ra một chất nhòn-nhòn tựa mủ; mà có khi các đầu xương thường dài nồi, chỉ dùng 1, 2 hộp, nặng 3, 4 hộp-kien-tinh tuyệt-lâu (thuốc triết nọc) \$1.50 một hộp là khỏi. Thuốc giang \$0.70 một lọ (có nhận chữa khoán không khỏi sẽ trả lại tiền).

Binh - Hung

88 - Pavillons Noirs (phố Mã-mây), — Hanoi — Giấy nolis: 848

VIET-YEN

Ra ga

THUỐC LÂU HỒNG-KHÈ

Bệnh lậu mới phát ra mủ, ra máu, buốt tức, hoặc bệnh đã lâu chữa không rút nọc, mỗi khi uống rượu, thức đêm, trong người nóng nẩy, lại thấy có mủ và xem trong nước tiểu có vẩn, uống thuốc này đều khỏi rút nọc. Thuốc đã mau khỏi, lại không công phật, nên được anh em chí em đồng-bào tin dùng mỗi ngày thêm đông, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được khỏi rút nọc, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng-Khè. Giá \$0.60 một ống. Bệnh giang-mai; tim-la phát hạch lén-sei, nóng rét lò-loét quy-dầu đau xương, rất thịt, rúc đầu, nồi mè-day, ra mào gà, hoa khẽ, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiến-hiệu, không hại sinh-dục. Cũng \$0.60 một ống. Xin mời quý bộ lai hoặc viết thư về, lập tức có thuốc gửi nhà giày-thép đến tận nơi.

HỒNG-KHÈ DƯỢC-PHÒNG

88 — Route de Hué (số cửa hàng Hanoi — Téléphone 755

PREMIÈRE LISTE DE TIRAGES DES RÉMBOURSEMENTS
du mois d'Août 1933

Effectué le 30 Août au Siège Social à Hanoi
Sous la Présidence de Monsieur LONG, Administrateur de la Société
Assisté de deux assesseurs Messieurs Guillaume et Nguyễn-Ngoc-Phòi,
tous deux porteurs de titre.

	NUMÉROS des titres sortis au tirage	NOMS DES BÉNÉFICIAIRES
1 ^{er} Tirage 5000\$	11.585	NON ENCORE ÉMIS
2 ^e Tirage 1000\$	1927	Titre de 1000\$ Mademoiselle Jeanne Le Huân Cua 7, rue Lefebvre — Saigon
3 ^e Tirage Libération définitive du titre.	199 - A 199 - B	Titre de 500\$ Madame Nguyễn Huynh Thanh rue de Verdun à Tourane
		Titre de 500\$ Monsieur Sang Hou rue du Musée à Bourane

Le prochain tirage aura lieu le Vendredi 29 Septembre, à 10 heures du matin, à la
Direction Cochinchine-Cambodge, 205-207 rue Catinat à Saigon.
Le montant du remboursement multiple est fixé pour le mois de
Septembre à 5000\$

Đầu xảo Chicago và hôi chợ Batavia
chiếu của hàng Đầu rồng Impérial.
Jones Nam-dịnh.

Đem các hàng bằng cối dù cuộn, được kế
quả mỹ mãn, nay còn nhiều thứ chiếu bán chiếu
hàng. Kiểu mới. — bền mầu. — không phai.
Bán rất hạ.

Cần Đại-lý khắp Đông-pháp.
Thơ gửi về tiệm chính: 125 France Nam-
dịnh.
Muốn biết thêm chi tiết xin trả lời.

Gặp khi gió tấp mưa đơn,
Dùng xe AN-THÁI chẳng còn
có gì

HIỆU XE

Số 2, phố Nguyễn-Trọng-Hiệp — Hanoi

MỘT NHÀ TƯỞNG SỐ ĐẠI TÀ

La-Phù-Sơn Đạo-Nhân là một nhà Đại-Tưởng
Sĩ, địa-lý chính tông, vừa ở bên Tàu sang
Đạo-Nhân có thể bảo cho biết trước những
điều tiền, hậu, cát, hung, một cách rất tường-t
tận, và chắc-chắn. Xin mời đến phố Hàng-Đàn
số nhà 49 xem mau kéo Đạo-Nhân về Tàu, là
lời iết tốt.

THUỐC LẬU KIM-HUNG - HÀ GIÁ

Từ xưa đến giờ, bản-hiệu chỉ chuyên môn mấy phương thuốc đặc biệt: Giang-mai, lậu mới, lậu kinh-niên, phòng-lịch đầu dạ-dầy, điêu-kinh, khí-hư vân-vân.., mà thịnh vượng bội chứng, bởi vì những thuốc của bản-hiệu chế ra đều linh-nghiêm như thần, ai uống cũng khỏi cả, cho nên mới bán được chạy mà mở mang chóng-thế, nay bản-hiệu dọn sang nhà mới, sửa-sang đã xong, bản-hiệu muôn dập lại cái thịnh-tình của các ngài đã chiếu-cố và muôn giúp những bệnh-nhân ít tiền, cũng có thuốc hay mà dùng, nên bản-hiệu đã trù tính bớt đi được rất nhiều tiền phi tốn (frais généraux) để hạ giá các thứ thuốc xuống rõ-nhiều để ai cũng có thể mua được. Vậy bắt đầu từ 30 Août 1933 này trở đi, các thứ thuốc sẽ hạ giá như sau này:

1) Thuốc lậu con Phượng số 19 để chữa người lậu mới mắc, rái buốt ra mủ nhiều, mỗi ve 0\$60 nửa tá 3\$00

2) Thuốc lậu kinh-niên con Phượng số 20 để chữa người lậu kinh-niên (chroniques,

gouttes militaires, filament)

" 0,60 — 3,00

3) Thuốc giang mai con Phượng

nhưng số 21 để chữa các bệnh tim-la, cù dinh, thiên pháo, phát

" 1,00 — 5,00

hạch lở loét

4) Cố tinh hổ thận giải độc

số 22 tức là thuốc tiệt nọc lậu và giang mai rất thần-hiệu

" 1,20 — 6,00

5) Thuốc phòng tích đau dạ dày

số 23 để chữa bệnh ăn không tiêu, no hơi, hay ợ, đau ruột,

" 0,40 — 2,00

6) Hồng-phương hoàn thnốc điều kinh

số 24 để chữa bệnh kinh không điều, đèn quá loãng quá đau bụng

" 0,80 — 4,00

7) Bạch-phượng tán, thuốc khí hư

số 25 để chữa bệnh khí hư bạch-dái

" 0,60 — 3,00

Còn nhiều các thứ thuốc khác rất hay, như thuốc đau mắt, màng mộng cũng khỏi, cam-tich, cam-tau, mǎ vân-vân..

Bản-hiệu lại lấy nhãn chìm Phượng đậu trên gò — Phượng cương vi ký — để trình tòa làm marque déposée, là vì gần đây đã có người bắt chước làm giả thuốc của bản-hiệu, vậy những thuốc nào không có nhãn ấy là không phải của bản-hiệu chẽ ra, bắt đầu từ 1er Septembre các ngài mua thuốc nên nhận kỹ cái nhãn con Phượng ngũ sắc kẽm, vì bao nhiêu thuốc cũ ở các đại-lý của bản-hiệu ở các nơi đều phải gửi về để đổi lấy thuốc mới hết thảy, chỉ trừ có Saigon và Dakao là phải chậm chút ít mà thôi, vì đường xa quá không gửi kịp. Thơ và mandat xin dề là Mr Kim-Hung, 81, Route de Hué Hanoi. Xin nhận kỹ: giá bán nửa tá có trừ là chỉ để tặng ngài nào mua một lúc tại hiệu chính Hanoi mà thôi, ở các đại-lý không có lệ ấy.

Kim-Hung Dược-Phòng 81, Route de Hué, Hanoi kinh Bạch

Các noi đại-lý, Haiphong 130 Avenue Paul Doumer; Nam-dịnh 28, Rue Champeaux; Thanh-Hóa 32, Grand'Rue; Vinh 44, Rue Maréchal Foch; Hué 18, Rue Gia-long; Saigon Nguyễn-thị-Kính 30, Rue Aviateur Garos; Dakao R.A. 146 Boulevard Albert 1er

Vì một sự trong lúc ban đầu phát-hành ngay rượu 35° ở Hanoi, Hadong, nhiều người chưa được vừa ý, Bản-Công-Ty thực lấy làm ân-hận, nên đã hết sức chân-chính tất cả các phương-diện cho thật hoàn-bí để dồn lòng quốc-dân kỳ-vọng vào BẮC-KỲ NAM-TƯU. Sau khi xin lỗi các nhà tiêu-thụ, Bản-Công-Ty lấy làm vui mừng, hân-hạnh, loan-báo để anh, em đồng-bào biết rằng: MỘT THỨ RUỢU MỚI, RUỢU 40 PHÂN, của Bắc-Kỳ Nam-Ty (Văn-Điền) đã ra đời, đã có hán-gần khắp các nơi.

Rượu mới cất này đã ngon lại thơm, được rất nhiều thức-giả khen rằng: rượu thực hợp giọng với người mình vi nấu toàn bằng gạo nếp với men thuốc bắc, vậy mong quốc-dân săn-lòng chiểu-cố.

BẮC-KỲ NAM-TƯU CÔNG-TY

(Văn-Điền Hadong)

Kinh-cao

HIỆU THUỐC TO NHẤT ĐÔNG-DƯ' O'NG

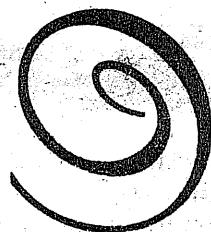
Pharmacie

Chassagne

Chủ nhân : Ông LAFON và Ông LACAZE

59, Rue Paul Bert — HANOI

(TRƯỚC CỬA GÒ-ĐÀ VÀ NGAY HỒ HOÀN-KIẾM)

Bàn hiệu có bán :

Thuốc chè theo đơn của Quan Bác-Sỹ
Thuốc chè-sán chữa đủ các bệnh
Các đồ buộc thương-tích
Các khí-cụ để làm thuốc
Các chất hóa-học
Các đồ trang-sức như phẩn, nước hoa.

THUỐC THẬT NGUYÊN-CHẤT
VÀ THƯỢNG HÀO-HẠNG.
THUỐC BÁN RẤT CHẠY
NÊN BAO GIỜ CÙNG MỚI.

*Tiếp dài bạn hàng một cách rất an-cản.
Ở xa viết thư về sẽ trả lời ngay.
Trong một ngày gửi thuốc đi các tỉnh.*